Tillæg til

ERSTATNING FOR PERSONSKADE OG TAB AF FORSØRGER

af Stig Jørgensen

KØBENHAVN
JURISTFORBUNDETS FORLAG
1966

PRINTED IN DENMARK BY AARHUUS STIFTSBOGTRYKKERIE A-S 2311.66

FORORD

Det her foreliggende tillæg til 2. udgave af Erstatning for Personskade og Tab af Forsørger omfatter dansk retspraksis fremkommet i tidsrummet fra 1/1 1962–31/12 1965.

2 vigtige landsretsdomme fra tiden derefter er dog medtaget. Det drejer sig om U 1966.176 (V), der tilkendte en 34-årig enke efter en 41-årig forpagter 70.000 kr. i forsørgertabserstatning; afdødes skattepligtige indtægt i de 3 foregående år var 18.000–25.000 kr. Dernæst fastslår U 1966.195 (Ø), at der ved fastsættelsen af forsørgertabserstatningen »principielt« skal bortses fra livsforsikringsbeløb, der tilfalder de efterlevende; dernæst siges det »at størrelsen af de ... indbetalte livsforsikringsbeløb eller andre forhold [ikke] kan begrunde, at der i det foreliggende tilfælde afviges fra det anførte«.(!)

Der er kun i begrænset omfang taget hensyn til andet end dansk retspraksis. Der er således ikke tale om en fuldstændig å jour-føring af bogen. Dette fremgår også af den omstændighed, at materialet ganske vist præsenteres i tilslutning til bogens fremstilling, men ikke er indarbejdet som ændringer eller tilføjelser til teksten.

I margenen findes fortløbende henvisninger til de respektive kapitler og sidetal; der er derfor ikke udarbejdet en indholdsfortegnelse. Da der som afslutning findes à jour-førte tabelsupplementer, er der ej heller udarbejdet noget domsregister. Dommene vedrørende invaliditetserstatning samt svie og smerte m. v. er iøvrigt ikke som tidligere anført kronologisk, men først og fremmest efter invaliditetsgradens størrelse.

Bagest er anført nogle rettelser til bogen, samt nogle litteraturhenvisninger.

Universitetsadjunkt *H. Krag Jespersen* har bistået med udarbejdelsen.

Stig Jørgensen

En række nyere domme bekræfter den fremsatte tesis: at domstolene ved fastsættelse af invaliditetserstatningen ikke giver »fuld erstatning«. Det drejer sig om afgørelser, ifølge hvilke erstatningen udmålt efter almindelige erstatningsregler ikke kommer på højde med de (kapitaliserede) ydelser, der er tillagt den skadelidte ifølge ulykkesforsikringsloven og loven om erstatning til tilskadekomne værnepligtige m. fl.[1]). Dette gælder, uanset om invaliditetsgraden er stor eller lille. Der kan anføres følgende domme:

U 1965.198 (Ø) (15 %), Ass. S. 1963 A. 55 (Ø) (30 %) (23.000–18.000), Ass. S. 1962 B. 211 (V) (60 %), Ass. S. 1963 B. 253 (Ø) (100 %), Ass. S. 1965 B. 161 (Ø) (100 %). Jfr. også A. Vinding Kruse, Erstatningsretten II s. 471–72, smh. m. s. 450, jfr. s. 476–80 samt P. Bruun Nielsen i Fuldmægtigen 1964 s. 41–44.

Resultaterne i de anførte domme kan ikke forklares med henvisning til, at skadelidtes faktiske indtægt var særlig lav; se derimod U 1964.653 (V) (25 %) og Ass. S. 1963 B. 26 (Ø) (30 %) (19.340–15.000). – Det forekommer dog stadigvæk, at invaliditetserstatningen udmålt efter almindelige erstatningsregler overstiger erstatningen ifølge ulykkesforsikringsloven. Her kan bl. a. anføres U 1964.696 (Ø) (12 %) (6.000–11.000), U 1965.422 (H) (20 %) (11.333–15.000) og Ass. S. 1963 B. 22 (V) (8.016–15.000).

I *forordet ved note 7–11,* jfr. s. 64–66 var det anført, at der ved fastsættelsen af erstatning for invaliditet var taget hensyn til skadelidtes nedsatte levealder og iøvrigt nedsatte behov for penge; i denne forbindelse kan yderligere anføres U 1964.190 (Ø)[2]. Det er formentlig den eneste betragtning, der kan anføres for, at erstatningen for 100 % invaliditet kun blev fastsat til 60.000 kr. Skadelidte blev tillagt invalidepension og blev anbragt på sygehjem som kronisk plejepatient; jfr. også Ass. S. 1965 B. 18 (Ø). Til støtte for behovssynspunktet kan endvidere anføres Ass. S. 1962 B. 28 (V), der drejede sig om en 53-årig arbejdsmand, som var enkemand, og som ikke havde uforsørgede børn. Skønt alder, stilling og indtægtsforhold kun spiller en ringe rolle i domme vedrørende 100 % invaliditet jfr. bogen s. 263, fik arbejdsmanden kun tilkendt 40.000 kr. i invaliditetserstatning; jfr. også U 1964.670 (V) (55-årig gårdejer: 45.000 kr.) samt dommene nedenfor i tabel C.

»Det borgerlige jævnmål«. **(s. 56–66).**

Med hensyn til *standardisering* af erstatningsfastsættelsen (*s. 61–62*) kan anføres, at sagsøgerinden i U 1965.817 (Ø) opgjorde sit krav ved at multiplicere sin afdøde mands gennemsnitlige skattepligtige indtægt med tallet 4. Det hedder i

[1]) Lov nr. 94 af 27. marts 1934, jfr. lbk. nr. 157 af 21. maj 1959. – Ydelserne efter denne lov er højere end de ydelser, der udbetales i h. t. ulykkesforsikringsloven, jfr. U 1965.198 (Ø).

[2]) Se hertil Hellner, SvJT 1963.618.

landsrettens dom: »Idet størrelsen af den af sagsøgerinden krævede erstatning for tab af forsørger findes passende, . . .«. For så vidt angår invaliditetserstatning, kan anføres U 1964.1 (H). Sagsøgerens erstatningspåstand, 11.250 kr. stemmer med ligningen – der er korrekt anført s. 243 – når kravet ikke reduceres med $^2/_3$, jfr. s. 259 (mindre invaliditeter). Højesteret fastsatte erstatningen til 10.000 kr. Jfr. endvidere underrettens dom i U 1964.374 (H), der tilkendte 64.047 kr. i invaliditetserstatning opgjort efter ulfl.

Afgrænsningsproblemer **(s. 66–72, jfr. s. 242–43).**

Som et grelt eksempel på det uheldige i, at domstolene ved erstatningsfastsættelsen ikke specificerer påstandens enkelte poster, kan endnu anføres Ass. S. 1964 B. 33 (V) (fuld erstatning for invaliditet, svie og smerte, ulempe, lyde og vansir samt forstyrrelse af stilling og forhold ansat til 35.000 kr.) jfr. også Ass. S. 1963 B. 22 (V) (svie og smerte og vansir samt i yderligere erstatning for invaliditet under ét 15.000 kr.) sml. A. Vinding Kruse, Erstatningsretten II s. 442, jfr. 472–74. Det forekommer endvidere, at domstolene blot tilkender skadelidte et beløb uden at tage stilling til den pågældende handlings indflydelse på skaden (tabet) eller til, hvad der må anses for skadelidtes tab (fuld erstatning), jfr. landsrettens dom i U 1965.680 (H) samt Ass. S. 1963 B. 18 (V). Der må efter min mening bestemt tages afstand fra et sådant tilbageslag i praksis.

Kapitel 2. sagsproblemer (s. 79–117).

De problemer, der i praksis opstår angående årsagsbetingelsen, og en væsentlig del af de problemer, der traditionelt henføres under adækvansbegrænsningen, er i vidt omfang sammenfaldende. Dette gælder især, for så vidt angår forløbet fra den skadeforvoldende handling og frem til realskaden. På samme måde kan der heller ikke altid drages nogen klar grænse imellem problemer, der angår den faktiske årsagsforbindelse, og spørgsmålet om medvirkende casuelle årsagsfaktorer, herunder betydningen af foreliggende sygdomsanlæg. De nedenanførte domme vil derfor blive gengivet uden nogen strengt systematisk ordning efter emner.

Bevis for årsagsforbindelse **(s. 88–90).**

U 1960.205 (H): Ikke godtgjort, at skadelidtes høresvækkelse var forårsaget af voldshandlingerne, eller at forringelsen af hans helbredstilstand var blevet væsentlig større ved, at magtanvendelsen – således som det antoges – havde overskredet det nødvendige.

Bevis for årsagsforbindelse; sygdomsanlæg **(s. 88–92 samt 111–12).**

U 1963.629 (V): Retslægerådet udtalte bl. a., at hoveddødsårsagen var tillukning af hjertets kransårer på grund af åreforkalkning, og at den udløsende årsag kunne være ophidselse, anstrengelse eller en kombination deraf. Uanset den

fremskredne åreforkalkning hos A fandtes B og C, der havde øvet vold imod ham, ansvarlige for hans død.

Årsag uoplyst; ikke bevis for culpa **(s. 88–90).**

U 1963.895 (Ø): A, der på en strygestue arbejdede med en automatisk skulderpresse, kom til skade, idet pressens overpart gik ned over hendes hånd. Årsagen til, at den ellers virkende automatik havde svigtet, var ikke oplyst. Der tillagdes ikke A erstatning idet pressen altid tidligere havde fungeret tilfredsstillende, og ulykken ikke kunne tilskrives mangelfuld pasning af pressen.

Bevis for årsagsforbindelse **(s. 88–90).**

U 1964.161 (V): En arbejder A der under arbejde på fabrikken M pludselig forsvandt, fandtes nogle dage senere druknet i havnen. Det antoges, at A under sit arbejde hos M ved et uheld var styrtet i en brønd hvorfra der var afløb til havnen.

Bevis for årsagsforbindelse **(s. 88–90 jfr. 111).**

U 1964.332 (Ø): Retslægerådet udtalte bl. a.: »... at det efter det i sagen oplyste må anses for sandsynligt, at der er årsagsforbindelse mellem det – – – (skadelidte) den 23. juni 1958 overgåede færdselsuheld og den senere konstaterede ryglidelse. – – – Det skal dog oplyses, at oplysningerne om tilstanden mellem uheldet og den endelige konstatering af ryglidelsen marts 1959 er mangelfulde, – – –«.

Landsretten antog, at der forelå årsagsforbindelse.

Bevis for årsagsforbindelse, årsagskonkurrence **(s. 88–90 jfr. 85–87).**

U 1965.90 (H): Spildevandsafstrømning fra en fabrik havde bidraget til isdannelse, men det var muligt, at også smeltevand havde medvirket hertil uden, at dette var klarlagt med en sådan sikkerhed, at det kunne tages i betragtning ved afgørelsen. Fabrikkens ejer derfor anset for erstatningspligtig.

Bevis for årsagsforbindelse, årsagskonkurrence **(s. 88–90, 93–97 og 116–17).**

U 1965.680 (H): Et sygehus S begik ved ambulant behandling af et knivstik i håndleddet den fejl, at udskrive patient N uden at drage omsorg for fortsat observation med henblik på den videre behandling af en konstateret nervelæsion, hvilken fejl i væsentlig grad forøgede risikoen for alvorlige følger af læsionen. Efter henvendelse til sin private læge blev N ca. 4 1/2 måned efter læsionen undergivet korrekt specialbehandling (nervetutur), men senere indtrådte voldsomme smerter nødvendiggjorde en række yderligere operationer herunder operation af to fingre, hvorefter N.s invaliditet ansattes til 45 %.

Det måtte efter de foreliggende lægelige erklæringer lægges til grund, at hele den varige skade kunne henføres til en særlig sygdom, *kausalgi,* der var ind-

trådt ved selve læsionen, og som kan opstå selv ved den bedst mulige behandling. Der fandtes imidlertid under hensyn til, at det nærmere årsagsforhold med hensyn til kausalgi er uafklaret, ikke at kunne bortses fra, at det kan have haft indflydelse på resultatet, at der på grund af den begåede fejl gik et længere tidsrum, før N kom under specialbehandling. S dømtes herefter til at betale N $^2/_3$ af den krævede erstatning.

Dommen er kommenteret af P. Spleth i U 1965 B. 270–71.

Bevis for årsagsforbindelse **(s. 88–90 jfr. s. 106).**

Ass. S. 1964 B. 169 (Ø): Under kørsel ad en gade med snesjap ville en motorfører A overhale en knallertkører B, som påstod herunder at være blevet oversprøjtet i en sådan grad, at han mistede orienteringen og væltede. B påstod A anset erstatningspligtig, men A frifandtes, da det – selv om det måtte lægges til grund, at et sprøjt fra gadens søle havde ramt B, – ikke fandtes godtgjort, at dette var årsag til B.s fald, som snarere måtte tilskrives hans egen uforsigtighed og en på usædvanlig måde gennemført opbremsning.

Bevis for årsagsforbindelse **(s. 88–90).**

Nord. Domss. 1963.222 (SvH): Brist i skoles varmesystem ikke antaget gennem kulilteforgiftning at have forvoldt psykiske forstyrrelser hos lærerinde.

Bevis for årsagsforbindelse, årsagskonkurrence **(s. 82–87, 88–89).**

TfR 1963.570 (SvH): J faldt i beruset tilstand, uden at der forekom nogen tegn på, at han var blevet skadet. Omkring en time senere blev J overfaldet af R og døde den følgende dag. Da det kunne anses for bevist, at de skader, R havde tilføjet J, alene kunne have medført dennes død, burde den mere eller mindre fjerne mulighed for, at døden var indtrådt som følge af en anden omstændighed, ikke lede til – til skade for den efterlevende – at kausalitetskravet ikke ansås for opfyldt i erstatningsretlig henseende.

Bevis for årsagsforbindelse; sygdomsanlæg; traumatiske neuroser **(s. 88–90, 90–92, 111–12 og 112–13).**

Nord. Domss. 1965.112 (SvH): En neurotisk og psykisk labil kvinde pådrog sig ved en trafikulykke kvæstelser og psykisk chok. Hendes tilstand efter ulykkestilfældet var hovedsagelig psykisk betinget samt betydelig meget sværere og mere langvarig, end hvad der kunne anses for en normal følge af skaden. Derfor fik kvinden kun tilkendt delvis erstatning. (Dissens). Om svensk retspraksis se endvidere F. Lejman i SvJT 1965.635–38.

Bevis for årsagsforbindelse **(s. 88–90).**

Nord. Domss. 1963.460 (NoH): Operation på sygehus udført af reservelægen, som ikke fandtes at have været tilstrækkelig kvalificeret. At sandsynligheden for

skade ville have været adskillig mindre, dersom overlægen havde udført operationen, ansås for tilstrækkeligt til at tilfredsstille kravet om årsagssammenhæng.

Bevis for årsagsforbindelse **(s. 88–90).**

Nord. Domss. 1964.239 (NoH): Højesteret fandt det sandsynligt, at varige skader af betydning ville have været undgået, hvis den radikale opklipning af gipsbandage (i anledning af benbrud i 1944) var blevet gjort straks, da symptomerne på manglende blodtilførsel blev iagttaget. Det antoges derfor, at den nødvendige årsagssammenhæng var til stede.

Sygdomsanlæg **(s. 90–92, 111–12).**

U 1964.242 (H): En kunstskytte (A), der boede på et hotel, i hvis kabaret han optrådte, faldt en formiddag i snevejr og glat føre i hotellets gård, hvor han havde ærinde, og kom til skade. Hotellet anset erstatningspligtigt. Det hedder i Venstre Landsrets dom: »Efter de lægelige erklæringer og det i øvrigt oplyste finder retten ved fastsættelsen af erstatningerne for de skadelige følger af ulykkestilfældet, som sagsøgte er ansvarlig for, at måtte lægge til grund, at sagsøgeren allerede ved ulykkestilfældet led af en fremskreden, deformerende, gigtagtig sygdom, der blandt andet havde sæde i hofteleddet, og at denne sygdom allerede da havde nedsat sagsøgerens bevægelsesevne og måtte forventes i løbet af en begrænset årrække at ville udelukke sagsøgeren, der da var 59 år gammel, fra at udøve sit erhverv som kunstskytte, samt at sygdommen ved ulykkestilfældet, der næppe ville have haft større skadelige følger for et i forvejen raskt menneske, blev således påvirket, at sagsøgeren på dette tidspunkt mistede muligheden for at udøve sit erhverv og klare sig selv. Da den tilstand, sagsøgeren således kom i umiddelbart efter ulykkestilfældet, ikke senere er undergået nogen væsentlig forandring, finder retten, at de erstatninger, der tilkommer sagsøgeren for tabt arbejdsfortjeneste og for invaliditet, bør tilkendes med et samlet erstatningsbeløb. Efter alt foreliggende, herunder oplysningerne om sagsøgerens indkomstforhold og om hans helbredstilstand før ulykkestilfældet, findes dette erstatningsbeløb passende at kunne ansættes til 20.000 kr. . . . .«

Flertallet af Højesterets dommere tiltrådte af de i den indankede dom anførte grunde, at hotellet blev anset erstatningspligtigt. Det hedder derefter videre: »Efter de i sagen foreliggende oplysninger findes der i erstatning for tabt arbejdsfortjeneste at burde tilkendes indstævnte et beløb af 10.000 kr., hvorhos der under hensyn til de vidtgående følger, som invaliditeten må antages at have fået for indstævnte, findes at burde tilkendes ham en invaliditetserstatning på 20.000 kr. . . .«

Bevis for årsagsforbindelse, casuelt medv. årsagsfaktor **(s. 88–90, 93–97).**

Ass. S. 1962 B. 297 (V): En 49-årig slagteriarbejder A pådrog sig ved et ulykkestilfælde kvæstelser af venstre arm, der medførte en invaliditet, hvis grad af

D. f. U. ansattes til 15 %. På grund af en tilstødende knoglebetændelse kunne tilstanden først anses stationær et års tid efter ulykkestilfældet. Nogen tid efter, at A havde genoptaget sit arbejde, faldt han, hvorved der indtraf en genopblusning af knoglebetændelsen. A havde de tre foregående år haft en bruttoindtægt (incl. understøttelse) på henholdsvis 6.446 kr., 4.762 kr. og 4.833 kr. og havde godt en måned forud for det første ulykkestilfælde påbegyndt selvstændig handel med frugt og grøntsager, der havde givet ham en månedlig fortjeneste på ca. 1.700 kr.

Antaget, at der var årsagsforbindelse mellem det første ulykkestilfælde og den genopblussen af knoglebetændelsen, som det senere ulykkestilfælde forårsagede, og at der ikke fandtes grundlag for at antage, at den sidstnævnte skade skyldtes uagtsomt forhold fra A's side. Da A's tilstand imidlertid måtte antages at være blevet stationær, inden det sidste uheld indtraf, tilkendtes der ham alene tab af arbejdsfortjeneste til dette tidspunkt, medens årsagsforbindelsen fandtes at måtte tages i betragtning ved invaliditetsfastsættelsen.

Fuld erstatning for invaliditet og svie og smerte ansat til henholdsvis 12.000 kr. og 2.500 kr. og for tab af arbejdsfortjeneste til 10.000 kr.

Sygdomsanlæg, casuelt medv. årsagsfaktor **(s. 88, 90–92, 93–97, 111–12).**

Ass. S. 1962 B. 320 (Ø): En 45-årig arbejdsmand, der havde en bestående slidgigtlidelse i ryggen, pådrog sig ved et ulykkestilfælde kvæstelser i ryggen. Invaliditetsgraden fastsattes af Direktoratet for Ulykkesforsikringen til 8 %. Tilkendt A i erstatning for invaliditet, svie og smerte 6.000 kr., idet A's sygdomstilfælde kun delvis kunne henføres til ulykkestilfældet.

Sygdomsanlæg **(s. 90–92, 111–12).**

Ass. S. 1962 B. 126 (V): Skadelidte led i forvejen af følgerne efter en encephalitis (hjernebetændelse). Det fremgår ikke af domsreferatet, hvilken betydning dette havde for erstatningsfastsættelsen.

Sygdomsanlæg **(s. 90–92, 111–12).**

U 1965.792 (V): (Vedrører ulykkesforsikring): Skadelidte pådrog sig ved et uheld en forvridning af ryggen, hvorved der opstod en ryglidelse, for hvilken han måtte opereres. Selv om en hos skadelidte tidligere foreliggende lidelse muligvis kunne have disponeret ham for fremkomsten af den opståede diskusprolaps, kunne dette ikke medføre, at den påførte erhvervsudygtighed ikke var omfattet af en ulykkesforsikring.

Sygdomsanlæg, casuelt medv. årsagsfaktor **(s. 88, 90–92, 93–97, 111–12).**

Ass. S. 1962 B. 267 (Ø): En 62-årig snedkermester A pådrog sig ved et ulykkestilfælde alvorlige kvæstelser i hovedet. Hans invaliditetsgrad ansattes af D. f. U. til 100 %. A var to gange tidligere kommet til skade, og i begge tilfælde ansattes

invaliditetsgraden til 8 %. Hans gennemsnitlige selvangivne indkomst for de sidste 3 år før ulykken havde været 4.775 kr. årligt. Tilstanden kunne først anses stationær efter godt 2 års forløb.

Fuld erstatning for invaliditet fastsattes under hensyn til A's alder og ringe erhvervsevne til 50.000 kr.

Andre domme vedrørende kausalitets- og adækvansspørgsmål

U 1963.150 (H) (frifindelse) (kommenteret af J. Trolle i U 1964 B. 148–51), U 1964.696 (Ø) (skaden lå indenfor de for sagsøgte påregnelige følger af hans handling), U 1965.242 (H) (domfældelse – kommenteret af J. Trolle i U 1965 B. 235–37). Bemærk også ulykkesforsikringsloven § 1 B jfr. lov om erstatning til tilskadekomne værnepligtige m. fl. § 1, stk. 4: »Er det usikkert, om en påvist forringelse af erhvervsevnen hos en person eller en persons død skyldes et ulykkestilfælde, skal forringelsen eller døden anses som hidført ved ulykkestilfældet – – –, med mindre der er overvejende sandsynlighed for, at dette ikke er tilfældet.«

Om skader som følge af *chok* se A. Vinding Kruse, Erstatningsretten II s. 381–85.

Direkte krav **(s. 122).**

Kapitel 3. Compensatio lucri cum da og trediemar krav (s. 118–87).

Med hensyn til trediemands direkte krav kan anføres følgende domme:

Ass. S. 1962 B. 15 (V): En hos gårdejer A ansat medhjælper B skadede ved et færdselsuheld sin højre hånd således, at han var ude af stand til at bruge den i ca. seks uger.

A påstod den for ulykken ansvarlige (C) tilpligtet at udrede en erstatning på 924 kr. under anbringende af, at han som følge af B's tilskadekomst havde været afskåret fra at få skåret de til husholdningen nødvendige tørv og derfor havde måttet købe andet brændsel for ca. 900 kr.

C frifundet, da der ikke fandtes at være ført bevis for, at A havde lidt noget tab.

U 1965.515 (V): En lærling, der kom til skade ved en påkørsel, fik af sin arbejdsgiver udbetalt fuld løn i sygeperioden. Arbejdsgiveren, der havde måttet antage en svend i stedet for lærlingen, kunne ikke kræve udgiften til svendens løn erstattet af skadevolderen. Jfr. nfr. ad s. 157 ved note 153.

Ass. S. 1964 B.281 (V): En lærling kom til skade ved et ulykkestilfælde, og hans arbejdsgiver B udbetalte ham 180 kr. i løn under sygeperioden.

B påstod den for ulykken ansvarlige C anset erstatningspligtig for 180 kr.

samt for et beløb svarende til den på A faldende andel i B's generalomkostninger, fortjeneste m. v.

Tillagt B regres for de 180 kr., medens der – uanset om B måtte have lidt et tab herudover – ikke fandtes at være grundlag for at yde erstatning for et sådant yderligere tab.

U 1965.212 (Ø): Se nfr. ad s. 157 ved note 153.

Jfr. endvidere A. Vinding Kruse, Erstatningsret II § 20 med henvisninger samt Nord. Domss. 1963.273 (IslH), der tilkendte forældre til invalideret 4 års dreng erstatning for ekstra umage og besvær på grund af drengens sygdom. Se også Nord. Domss. 1964.496 (FiH) ref. nfr. ad s. 341–42.

Kompensation og afledet krav **(s. 126).**

A. Vinding Kruse, Erstatningsretten II s. 454 udtaler sig også til støtte for, at »der tages et vist hensyn til tilstedeværelsen af en summaforsikring ved tabsvurderingen, men uden regresadgang.« Jfr. endvidere J. Trolle i U 1965 B. 278.

(s. 128 ved note 33).

Kritikken af Ulfl. § 4 tiltrædes af A. Vinding Kruse, Erstatningsretten II s. 282–83.

I U 1964.602 (H) afviser Sø- og Handelsretten anvendelsen af FAL § 25, stk. 1, 2. pkt., for så vidt angår et regreskrav efter Ulfl. § 4.

Socialforsikring **(s. 131 ved note 49).**

U 1964.434 (V): Den omstændighed, at et barn (fortsat) har mulighed for – under visse betingelser – at få normalbidrag udbetalt af det offentlige, berører ikke barnets ret til at få tilkendt erstatning for tab af forsørger, idet de nævnte sociale ydelser i det hele må være af subsidiær karakter.

Nord. Domss. 1964.41 (NoH): Trygdekasse tilkendt regres også for så vidt angår tillægssygepenge, der var baseret på en frivillig ordning. (For så vidt angår de ordinære dagpenge har kassen regres til skadevolderen i medfør af en udtrykkelig lovbestemmelse). Jfr. U 1963.1060 (Ø).

Begravelseshjælp **(s. 132–33).**

U 1964.93 (H): Det fandtes bedst stemmende med almindelige retsgrundsætninger, således som disse har fundet udtryk i FAL § 25, at udbetaling af begravelseshjælp i henhold til sygeforsikringslovens § 20 ikke medfører nedsættelse af kravet mod en skadevolder på dækning af begravelsesudgifter.

Det fremhæves i Højesterets præmisser, *at* udbetalingen finder sted med det i henhold til loven fastsatte beløb uafhængigt af de faktisk afholdte begravelsesudgifter, *at* det offentlige ikke refunderer sygekasserne nogen del af den ud-

redede begravelseshjælp, samt *at* udgifterne i forbindelse med en begravelse vanskeligt lader sig afgrænse.

Jfr. om dommen H. Gjerulff i U 1964 B. 161–63 samt – meget kritisk – DFT 1964.153–54.

Lovpligtig ulykkesforsikring[3]) **(s. 133–36).**

Med hensyn til forholdet mellem erstatningsniveauet iflg. ulykkesforsikringsloven og erstatningsudmålingen ifølge almindelige erstatningsregler henvises til bemærkningerne ad forordet.

FAL § 25 **(s. 134–35).**

U 1963.912 (V), jfr. U 1964.602 (H): FAL § 25, stk. 1, 2. pkt. kan ikke finde anvendelse på krav, der støttes på Ulfl. § 4.

(s. 135 ved noterne 70–71).

Skadelidte kan få fuld erstatning fra skadevolderen, kun med fradrag af de beløb, ulykkesforsikringsselskabet allerede har udbetalt, idet det antages, at selskabets forpligtelse bortfalder i det omfang, skadelidte får dækket sit tab hos skadevolderen.

U 1963.329 (H): Udtalt af Højesterets mindretal, at reglen i Ulfl. § 4, hindrer, forsikringsselskabet U påstod sig under den af A mod T anlagte sag inden for erstatningsbeløbet tilkendt den kapitaliserede værdi af den fremtidige renteydelse under påberåbelse af Ulfl. § 4 som ændret ved lov nr. 96 af 25. marts 1959. Ifølge forarbejderne til ændringsloven, og idet U's forpligtelse overfor A antoges at måtte bortfalde, i det omfang A opnåede erstatning hos T, kunne U ikke på ordlyden af § 4 støtte noget sådant krav, og lovens §§ 35–36 kunne ikke føre til andet resultat. Erstatningen tilkendtes derfor A uden fradrag af kapitalværdien. (Dissens).

Dommen er kommenteret af J. Trolle i U 1963 B. 250–54. Jfr. endvidere U 1964.161 (V).

Yderligere vedrørende lovforsikringens regreskrav

U 1963.329 (H): Udtalt af Højesterets mindretal, at reglen i Ulfl. § 4 hindrer, at skadevolderens ansvar nedsættes efter de regler, der – i hvert fald tidligere – antoges at gælde om »arbejdsfællesskab«, jfr. A. Vinding Kruse, Erstatningsret I s. 282–83.

U 1964.663 (V): For at sikre sit regreskrav mod skadevolderen for allerede ud-

[3]) Vedrørende norsk ret se H. Gulbransen, Yrkesskadetrygd og erstatning, Lov og Rett 1963, 257–68 og Birger Stuevold Lassen, Erstatningsrettlige konsekvenser av Yrkesskadetrygdeloven, TfR 1964 s. 30–84.

betalte ydelser må ulykkesforsikringsselskabet give denne underretning om dets krav, da skadelidte overfor skadevolderen er legitimeret til at oppebære hele erstatningssummen.

Ass. S. 1963 A. 55 (Ø): Også udbetalinger i medfør af loven om erstatning til tilskadekomne militære værnepligtige giver anledning til regreskrav (for Direktoratet for Ulykkesforsikringen).

Folkeforsikringsloven **(s. 136–37).**

U 1963.900 (V): (Dom nr. 8 i tabel C): Den invalidepension, som var tilkendt skadelidte, fremhævet som en omstændighed, der havde indflydelse på invaliditetserstatningens størrelse.

Kritikken af det forhold, at der ved tilkendelsen af erstatning i anledning af personskade tages hensyn til tilkendelsen af (eller muligheden for opnåelse af) invalide- og folkepension, tiltrædes af A. Vinding Kruse, Erstatningsretten II s. 493–94.

Af en række domme fremgår det, at der er tillagt den skadelidte invalidepension (eller folkepension); det kan dog ikke ses af dommene, om og i så fald i hvilket omfang der er taget hensyn dertil ved erstatningens beregning. Følgende domme kan nævnes: Ass. S. 1962 B. 320 (Ø), (tabel C nr. 4), U 1964. 653 (V) (nr. 27), Ass. S. 1964 B. 234 (Ø) (nr. 32), U 1964.602 (H) (nr. 48), Ass. S. 1962 B. 51 (Ø) (nr. 49), Ass. S. 1962 B. 116 (V) (nr. 51), Ass. S. 1962 B. 292 (V) (nr. 56), U 1964.190 (Ø) (nr. 57), Ass. S. 1964 B. 243 (Ø) (nr. 59), Ass. S. 1962 B. 28 (V) (nr. 62), U 1964.670 (V) nr. 63, Ass. S. 1963 B. 53 (V) (nr. 64).

Regreskravets beskyttelse **(s. 138–40).**

I overensstemmelse med hovedindtrykket af hidtidig praksis:

Ass. S. 1962 A. 141 (V): En 18-årig mejerist A, der fik venstre underben ødelagt ved en færdselsulykke, indgik i 1956 forlig om erstatningsbeløbet med den for ulykken ansvarlige B. I 1958 fik A af invalideforsikringsretten hjælp til anskaffelse af ny protese.

Invalideforsikringen C påstod derefter B tilpligtet at udrede erstatning for denne udgift samt for fremtidige udgifter til proteser for A. B påstod sig frifundet under anbringende af, at fremtidige proteseudgifter ikke var holdt uden for det af A indgåede forlig, og at C ikke havde større ret mod B, end A ville have haft.

B domfældt, da der ikke havde været grund til at antage, at A, der ikke selv havde betalt den første protese, ved aftalen om erstatningsbeløbet gav afkald på at søge fremtidige proteseudgifter dækket hos C, samt da det var i over-

ensstemmelse med C's praksis at fremsætte regreskrav mod den ansvarlige for sådanne udgifter.

Jfr. nedenfor ad s. 216.

(s. 144 ved note 99–100).

Kritikken af retspraksis tiltrædes af A. Vinding Kruse, Erstatningsretten II s. 514.

Det offentliges afholdte sygeudgifter **(s. 144–46).**

Ass. S. 1962 A. 141 (V): Regresret for udgifter til anskaffelse af ny benprotese; se dommen ovenfor ad s. 138–40.

(s. 144–45).

Dommen i U 1956.957 (Ø) er stadfæstet af Højesteret, se U 1957.1044, der kun tog stilling til betydningen af den pågældende transport; jfr. om dommen TfR 1958.363 (J. Trolle).

Husmoderafløsning **(s. 146).**

U 1965.862 (H), jfr. 159 (V): En kommune, der i henhold til lov nr. 153 af 24. april 1963, havde ydet husmoderafløsning til en kvinde, der var kommet til skade ved en påkørsel, hvilket nødvendiggjorde, at hun midlertidigt havde hjælp til det huslige arbejde, fandtes af Højesterets *fire dommere* efter almindelige erstatningsregler at kunne kræve det som løn til husmoderafløseren betalte beløb refunderet af den for påkørselen ansvarlige.

En dissens på *tre dommere* lægger særlig vægt på, at der ikke ved loven er tillagt det offentlige ret til at gøre krav gældende mod en skadevolder for de udgifter, som ydelse af husmoderafløser har voldt det offentlige, ligesom spørgsmålet ikke har været drøftet ved gennemførelsen af den gældende lov, uagtet Østre Landsret ved dom af 14. november 1950 (U 1951.231) havde antaget, at der ikke tilkom det offentlige regres.

Dommen vil blive kommenteret.

Ydelser i arbejdsforhold **(s. 146–67).**

Efterløn m. v. ved dødsfald **(s. 157 note 153, jfr. 122).**

U 1965.212 (Ø): En redaktør af et distriktsblad omkom ved en færdselsulykke. Bladet rejste krav mod skadevolderen for efterløn udbetalt til enken i 3 1/2 måned samt for udgifter ved antagelse af vikar og indkøb af artikler til bladet.

Det hedder bl. a. i landsrettens dom, »... at der efter almindelige erstatningsregler ikke er grundlag for at pålægge dem (skadevolderne) at betale erstatning til indstævnte Søllerød Tidende for det ved udbetalingen af efterløn eller ved antagelsen af vikar og indkøb af artikler til bladet lidte tab. Det bemærkes herved, at der efter arten og størrelsen af de beløb, som er lagt til

grund ved beregningen af erstatningen til enken og barnet, heller ikke findes grundlag for at tillægge indstævnte Søllerød Tidende erstatning mod en tilsvarende reduktion af det beløb, som er tilkendt enken og barnet.«

Fuld erstatning til enken ansattes til 60.000 kr., men skadevolderne pålagdes kun en trediedel af ansvaret under hensyn til grov uagtsomhed fra afdødes side. Når landsretten derfor – foruden arten af erstatningskravet – tillige fremhæver størrelsen af dette, må man heraf kunne slutte, at enkens krav går forud for arbejdsgiverens i tilfælde af konkurrence, jfr. foran s. 143–44.

U 1965.515 (V): En lærling, der kom til skade ved en påkørsel, fik af sin arbejdsgiver udbetalt fuld løn i sygeperioden. Arbejdsgiveren, der havde måttet antage en svend i stedet for lærlingen, kunne ikke kræve udgiften til svendens løn erstattet af skadevolderen.

Ass. S. 1964 B. 281 (V): En lærling A kom til skade ved et ulykkestilfælde, og hans arbejdsgiver B udbetalte ham 180 kr. i løn under sygdomsperioden.

B påstod den for ulykken ansvarlige C anset erstatningspligtig for 180 kr. samt for et beløb svarende til den på A faldende andel i B's generalomkostninger, fortjeneste m. v.

Tillagt B regres for de 180 kr., medens der, uanset om B måtte have lidt et tab herudover, ikke fandtes at være grundlag for at yde erstatning for et sådant yderligere tab. Jfr. i øvrigt foran ad s. 122.

Sygeløn **(s. 157–60).**

A. Vinding Kruse, Erstatningsretten II s. 497–98 er ikke enig i, at U 1951. 680 (H) har betydet en ændring af praksis. Han vil under alle omstændigheder lade arbejdsgiveren have *bevisbyrden* for, at denne har lidt et tab, »selv om domspraksis i nyere tid måske har slækket noget på kravet til *bevisets styrke*«. – Tendensen i retspraksis forekommer mig imidlertid at være klar nok; divergensen drejer sig vist nok herefter kun om, hvad der – i denne forbindelse – skal forstås ved *bevisbyrde*. Der synes i hvert fald ikke at blive stillet særligt strenge krav til beviset for, at arbejdsgiveren kan kræve vikarudgifter erstattet inden for rammerne af skadelidtes eget krav. Selv om arbejdsgiveren ikke har ansat nogen vikar, synes han at kunne kræve erstatning for arbejdsløn udbetalt til *arbejdere* og *underordnede funktionærer,* hvis arbejde *præsumptivt* står i direkte forhold til den anvendte tid. I disse tilfælde vil arbejdsgiveren således ofte få udbetalt erstatning for sygeløn uden yderligere bevis for tabets størrelse. Er den ansatte derimod en *højere funktionær* eller *specialist,* vil arbejdsgiveren vanskeligt kunne kræve sin sygeløn godtgjort, når der ikke har været ansat nogen vikar.

U 1964.212 (Ø): Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet fandtes efter

det oplyste at have lidt tab ved, at en postvagtmester var blevet påkørt af en motorcyklist, og fik tilkendt erstatning for ekstra lønudgifter.

Af de afgivne vidneforklaringer, som lagdes til grund for afgørelsen, fremgår det bl. a., at overpostmesterembedet havde måttet remplacere den tilskadekomne med et løst ansat ekstrabud, som således i den sidste ende var den, der havde erstattet vagtmesteren under dennes sygdom. Da der var et betydeligt antal ekstrabude, kunne det ikke med sikkerhed fastslås, hvilken af disse der de enkelte dage havde været i arbejde på grund af den pågældendes sygdom. Da der endvidere i det sidste par år havde været personalemangel, var der ikke sket afskedigelse af egnede ekstrabude, medens dette i øvrigt skete ved ledighed.

Det hedder i landsrettens dom: »Idet det herefter findes tilstrækkeligt godtgjort, at der ved vagtmester Hansens sygdom er påført appellanterne et tab som af dem opgjort, vil deres påstand være at tage til følge.«

Jfr. endvidere den ovenfor ad s. 157 refererede VLD i Ass. S. 1964 B. 281 (V). I U 1963.923 (Ø) tilkendtes arbejdsgiveren et afledet krav uden indsigelse.

Pension **(s. 161–66).**

Ass. S. 1964 B. 193 (V): En 37-årig førstelærer A, hvis skattepligtige indtægt var ca. 12.000 kr., pådrog sig ved en færdselsulykke så alvorlige kvæstelser, at han afgik ved døden. A efterlod sig en 35-årig enke og 2 børn, der tillagdes pension. Undervisningsministeriet *påstod* under henvisning hertil *halvdelen* af enkens og $^1/_3$ af børnenes tilkommende forsørgertabserstatning tillagt ministeriet, hvis tab af Statsanstalten for Livsforsikring var opgjort til 121.000 kr. A's enke var blevet parthaver i et bageri, der nu gav en indtægt på ca. 7.600 kr. Ved A's død var en livsforsikring på 25.000 kr. blevet udbetalt.

Tilkendt A's enke og børn i erstatning for tab af forsørger henholdsvis 45.000 kr., 15.000 kr. og 18.000 kr., idet der af disse beløb tillagdes Undervisningsministeriet henholdsvis 20.000 kr., 5.000 kr. og 6.000 kr.

Ydelser fra trediemand uden retlig forpligtelse **(s. 167–70).**

Nord. Domss. 1964.496 (FiH): Ikke tilkendt et ægtepar erstatning for gave til en person, som hjalp deres afdøde søn fra ulykkesstedet til sygehuset, eller for en mindegave til afdødes forlovede.

De efterladtes formues- og erhvervsforhold **(s. 172–87).**

Offentlig hjælp **(s. 174–75).**

U 1964.323 (Ø): Tillagt betydning for erstatningsfastsættelsen, at enken efter dødsfaldet havde opnået folkepension, jfr. nedenfor tabel O nr. 33.

Ass. S. 1964 B. 193 (Ø): En 67-årig boelsmand A omkom ved et ulykkestilfælde og efterlod sig en 16-årig datter og en 59-årig enke, som drev ejendom-

men videre. Landejendommen var på 9 tdr. land, og A's skattepligtige indkomst i de sidste 3 år inden ulykkestilfældet havde været henholdsvis 6.505 kr., 6.723 kr. og 7.326 kr., og formuen ca. 37.000 kr. Ved A's død havde enken fået en privat ulykkesforsikring udbetalt på 4.500 kr. og tillagt enkepension på 398 kr. om måneden. I det første år efter dødsfaldet havde datteren haft plads i huset med bopæl hjemme mod en månedlig løn på 330 kr. og var derefter blevet optaget på et seminarium.

Tilkendt A's enke og datter for tab af forsørger, henholdsvis 15.000 kr. og 1.200 kr.

De efterladtes formueomstændigheder i almindelighed **(s. 178–80).**

Ass. S. 1962 B. 15 (V) (nedenfor tabel O nr. 5). *Ass. S. 1964 B. 42 (V)* (nedenfor tabel O nr. 19): Enken genoptog sit arbejde som sygeplejerske for en månedlig løn af 800–1000 kr. foruden en enkepension på 148 kr. mdl. *Ass. S. 1964 B. 279 (V)* (tabel O nr. 29): Det fremgår ikke af det kortfattede referat, om staten gjorde krav gældende for forøget pensionsbyrde. *Ass. S. 1964 B. 193 (Ø)* (jfr. foran ad s. 174–75) og *U 1963.882 (Ø)* (tabel O nr. 36).

Forsikringssummer **(s. 181–82).**

Ass. S. 1964 B. 172 (Ø): Ved en påkørselsulykke omkom en 44-årig litograf A, der efterlod sig en 42-årig hustru. A's skattepligtige indtægt havde årene inden ulykkestilfældet andraget gennemsnitlig ca. 15.000 kr. Fra en ulykkesforsikring modtog enken 10.000 kr.

Tilkendt A's enke efter påstand 45.000 kr. for tab af forsørger. Der fandtes ikke i den udbetalte ulykkesforsikring grundlag for nedsættelse.

U 1966.195 (Ø): Tilsvarende afgørelse, se forordet.

Ass. S. 1962 B. 288 (V): En 32-årig lagerarbejder omkom ved et ulykkestilfælde og efterlod sig en 24-årig enke A, med hvem han havde været gift i ca. 1 år. Ægtefællernes bruttolønindkomst havde i de to år inden ulykkestilfældet andraget henholdsvis 20.692 kr., hvoraf 8.412 kr. for A og 20.068 kr., hvoraf 9.117 kr. for A. Ved dødsfaldet udbetaltes i livsforsikringer 15.000 kr. og ulykkesforsikring 7.500 kr. A havde i ca. 6 år arbejdet som kontorassistent og fortsatte hermed under ægteskabet. Efter ulykken tog hun realeksamen for senere at tage studentereksamen med henblik på en uddannelse som bibliotekar. Under studierne havde hun påtaget sig et arbejde som servitrice for 400 kr. om måneden samt kost og logi.

Fuld erstatning for tab af forsørger fastsat til 18.000 kr.

Ass. S. 1964 B. 193 (Ø): Jfr. ovenfor ad s. 174–75.

Ass. S. 1963 B. 101 (V): Se nedenfor tabel C nr. 1.

De efterladtes erhvervsforhold **(s. 185–87).**

U 1965.787 (V) (tabel O nr. 2): Hensyn taget bl. a. til, at enken havde bevaret sit arbejde som ekspeditrice under ægteskabet og ville fortsætte dermed, *Ass. S. 1963 B. 18 (V)* (tabel O nr. 3): Hustruen havde arbejde under ægteskabet og tjente efter dødsfaldet 15.000 kr. årligt, *Ass. S. 1962 B. 288 (V)* (tabel O nr. 4): Se foran ad s. 181–82, *Ass. S. 1964 B. 193 (V)* (tabel O nr. 7): Efter ulykken blev enken parthaver i et bageri, hvilket gav en årlig indtægt på ca. 7.600 kr., *Ass. S. 1964 B. 339 (Ø)* (tabel O nr. 12): Hustruen havde haft halvdagsplads under ægteskabet, men overgik til fuld beskæftigelse, hvorved hun tjente ca. 1.000 kr., *Ass. S. 1964 B. 129 (Ø)* (tabel O nr. 15): Hustruen havde under ægteskabet haft rengøringsarbejde hos en slagter til ca. 2.000 kr. årligt, *Ass. S. 1963 B. 101 (Ø)* (tabel O nr. 17), *Ass. S. 1964 B. 42 (V)* (tabel O nr. 19): Enken genoptog sit arbejde som sygeplejerske for en månedlig løn af 800–1000 kr.; modtog tillige enkepension på 148 kr. mdl., *Ass. S. 1963 B. 316 (V)* (tabel O nr. 23), *Ass. S. 1962 B. 106 (Ø)* (tabel O nr. 28) og *U 1965.328 (V)* (tabel O nr. 30): Hustruen havde haft kontorplads i 7 år før ægteskabet, men havde ikke haft erhvervsarbejde under ægteskabet, bortset fra at hun i en kortere periode passede en af manden drevet musikforretning. Hun havde som led i genoplæring gennem revalideringscenteret fået midlertidigt kontorarbejde på et rådhus, hvorved hun tjente ca. 230 kr. ugentlig. Hun kunne af helbredsgrunde kun påtage sig en halvdagsplads med siddende arbejde og havde indtil domstidspunktet forgæves søgt en sådan stilling. Jfr. endvidere *Ass. S. 1964 B. 193 (Ø)* (ovenfor ad s. 174–75).

Afholdte udgifter **(s. 190–96).**

Helbredelsesudgifter **(s. 190–91).**

U 1964.332 (Ø): Læge- og hospitalsregninger tilkendt på trods af afgiven saldokvittering, jfr. nfr. ad s. 431–33. *FFR 1961.187 (NJA 1961 C. 383):* Ikke tilkendt skadelidtes hustru erstatning for pleje af manden i ca. 2 år efter ulykken, da det ikke var godtgjort, at hun havde haft udgifter derved, eller at hun ville have taget erhvervsarbejde, såfremt ægtefællen ikke var kommet til skade, eller at hun iøvrigt havde lidt noget økonomisk tab i anledning af omsorgen (SvJT 1965.638).

Kapitel 4. Erstatning for personskade (s. 188–340).

Rekreationsophold **(s. 192–93).**

Ass. S. 1962 B. 324 (Ø) (tabel C nr. 37): En 73-årig grosserer ikke tilkendt erstatning for udgifter til rekreationsrejse, som ikke var tilstrækkeligt begrundet i hensynet til den nødvendige lægebehandling.

Transportudgifter m. v. **(s. 193).**

U 1964.332 (Ø): Tilkendt ca. 1400 kr. i erstatning for transport og ophold under rejser til og fra hospital; jfr. nfr. ad s. 431–33.

Svensk hovrätts dom ref. i NFT 1963.68: Skadelidte ikke tilkendt erstatning for tab af fritid i anledning af lægebesøg og heller ikke for forlængelse af rejsetid til og fra arbejdspladsen.

Selvstændige erhvervsdrivende **(s. 194–95).**

U 1963.262 (Ø): Gårdejer tilkendt erstatning for ekstrahjælp, derunder sådan hjælp, der delvis skulle træde i stedet for gårdejerens hustru, der måtte antages at have haft sin tid optaget i huset på grund af mandens tilskadekomst.

Gårdejeren krævede derudover 4.300 kr., som skulle dække tab på grund af hans manglende deltagelse i driften. I mangel af nærmere dokumentation herfor tilkendtes der ham kun et skønsmæssigt beløb på 1.000 kr.

Ass. S. 1962 B. 324 (Ø): Iflg. domsreferatet synes erstatning nægtet for et erkendtlighedsbeløb, som skadelidte havde ydet sin medhjælper (kompagnon) for forøget arbejdsbyrde i sygdomsperioden.

U 1964.90 (H): Uden indsigelse tilkendt 3.361 kr. for pasning af husmandssted i ca. $^1/_2$ år.

Husmødre **(s. 194–95).**

Ass. S. 1964 B. 37 (V): Skadelidt husmoder tilkendt erstatning på 10.000 kr. for døtres medhjælp i hjemmet bl. a. til pasning af hende under sygelejet (sengeliggende 199 dage – tilstanden stationær efter $3^3/_4$ år).

Om husmoderafløsning se endvidere foran ad s. 146 (U 1965.862 (H)).

Nord. Domss. 1963.442 (NoH): Tilkendt 40.000 kr. under ét for indtægtstab (lidt og fremtidigt) samt fremtidige udgifter til hushjælp.

Lægeattester **(s. 196).**

U 1964.242 (H): Udgifter til lægeerklæringer under sagen tilkendt som en post i erstatningspåstanden, da der ikke fra modpartens side var rejst indsigelse herimod.

Tabt arbejdsfortjeneste **(s. 197–209).**

Feriegodtgørelse **(s. 199–200).**

U 1964.345 (Ø): Drejer A, hvis virksomhed havde ferielukning i tidsrummet fra den 2. juli–14. juli, kom den 3. juli ud for et ulykkestilfælde. Han var hospitalsindlagt til den 7. juli og raskmeldtes den 17. juli. A havde fået udbetalt feriegodtgørelse for ferieperioden.

Han gjorde nu krav gældende mod den for ulykken ansvarlige for mistet ferie. Under sagen støttede han udelukkende kravet på ferielovens regler, idet han især gjorde gældende, at loven må antages at tilsigte, at han, der efter lo-

vens § 7, stk. 3, har pligt til at holde ferie, får ferie i en periode, hvor hans helbredstilstand ikke hindrer anvendelse af ferien til rekreative formål.

Landsretten frifandt skadevolderen under særlig fremhævelse af, at ferieloven alene fandtes at skabe et retsforhold mellem de af loven omfattede arbejdstagere og deres arbejdsgivere.

U 1964.418 (V): Feriepenge beregnet af den forventede arbejdsindtægt.

Overarbejdspenge m. v. **(s. 200).**

Overarbejdspenge indgår i den arbejdsindtægt, der ligger til grund for beregningen af tabt arbejdsfortjeneste, U 1964.418 (V) og Tidsskrift for Grønlands Retsvæsen 1965 s. 21.

U 1963.923 (Ø): Hospitalsportør på en psykiatrisk afdeling modtog fuld løn under sygdommen. Herudover tilkendtes ham 3.865 kr. for tab af særligt tillæg for *forskudt arbejdstid* og *farligt arbejde.*

Stationær tilstand **(s. 202 ved note 66).**

Den i note 66 i. f. nævnte utrykte Vestre landsrets dom af 15. november 1962 er kort ref. i Ass. S. 1962 B. 297 (V).

Ved de helt store invaliditetsgrader kan det volde vanskeligheder at bestemme tabet af arbejdsfortjeneste. Er det på ulykkens tidspunkt klart, at skadelidte ikke kommer i arbejde igen, kan det på en måde siges, at tilstanden er stationær allerede fra ulykkestidspunktet, og at der således ikke skal tilkendes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Denne konsekvens synes dog ikke at være draget i retspraksis. I *U 1964.190 (Ø)* (100 % inval. tabel C nr. 57) beregnedes erstatning for tabt arbejdsfortjeneste indtil det tidspunkt, da skadelidte blev anbragt på kronisk plejehjem. I *Ass. S. 1962 B. 267 (Ø)* (100 % inval. tabel C nr. 66) ansås tilstanden stationær efter godt to års forløb. *Ass. S. 1962 B. 292 (V)* (90 % inval. tabel C nr. 56) antog, at tilstanden var stationær ca. $1^1/_2$ år efter ulykken; ikke desto mindre tilkendtes der skadelidte i erstatning *under ét* for tabt arbejdsfortjeneste og for invaliditet 75.000 kr. *U 1963.900 (V)* (10 % inval. tabel C nr. 8) angik ganske vist en skadelidt med en mindre invaliditetsgrad; kort tid efter ulykken oppebar han, der var 63 år, invalidepension. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste udmålt under hensyn hertil.

Når således skadelidtes arbejdsudygtighed ligger nogenlunde klar på ulykkens tidspunkt eller kort tid derefter, kunne der være grund til at overveje, om det ikke i *disse tilfælde* ville være hensigtsmæssigt, om man tilkendte skadelidte et samlet beløb i erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og invaliditet. Dette må dog forudsætte at skulle indebære en reel forhøjelse af erstatningen, idet skadelidte i modsat fald ville blive ringere stillet i forhold til skadelidte med en noget mindre invaliditetsgrad (hvor der endnu resterer en del af erhvervsevnen). Jfr.

U 1964.242 (H) (15 % inval. tabel C nr. 16): Skadelidte, en 59-årig artist, mistede næsten hele sin erhvervsevne. Landsretten tilkendte et samlet erstatningsbeløb på 20.000 kr., da tilstanden var stationær allerede fra ulykkens tidspunkt. Højesteret tilkendte imidlertid skadelidte 10.000 kr. i erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og 20.000 kr. i invaliditetserstatning.

En anden mulighed er anvendelsen af regelen svarende til ulykkesforsikringslovens § 31, hvorefter dagpenge normalt kun ydes i et år, jfr. *U 1964. 653 (V), U 1965.164 (V)* og *Ass. S. 1963 B. 127 (Ø)*. Det ville sikkert i det hele taget være hensigtsmæssigt, om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste tilkendtes for et bestemt tidsrum. I nogle tilfælde ville det måske kunne fremme mulighederne for skadelidtes helbredelse. Derudover kunne man i nogle tilfælde eliminere de misforhold, der kan komme frem imellem de erstatningsbeløb, der tilkendes ved forskellige invaliditetsgrader.

Fremmed hjælp antaget **(s. 204).**

U 1963.262 (Ø): Se foran ad s. 194–95.

Fremmed hjælp ikke antaget **(s. 204–07).**

U 1964.664 (V): Travtræner krævede godt 10.000 kr. for nedgang i antallet af heste, han havde til træning, samt tabt procentdel af pengepræmier i sygdomsperioden; skønsmæssigt tilkendt 2.500 kr.

Ass. S. 1963 B. 127 (Ø) (tabel C nr. 41): En 51-årig konstruktør, som havde drevet rulleforretning i ca. $2^1/_2$ år samt dekorationsforretning og maskinbrodericentral i nogle måneder, blev 50 % invalid. Skadelidtes nettoindkomst steg stærkt i det sidstnævnte erhverv; han tilkendtes 30.000 kr. i erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for et år. Der fandtes derudover ikke grundlag for at yde ham erstatning for ødelagt erhvervsvirksomhed.

U 1963.262 (Ø): Om erstatning på grund af skadelidtes manglende deltagelse i gårdens drift, se foran ad s. 194–95.

Børn og unge mennesker **(s. 207–09).**

Direkte indtægtstab

U 1965.913 (Ø): En stud. polyt., der var kommet til skade ved et færdselsuheld, påstod sig bl. a. tilkendt erstatning (1212 kr.) for tabt studietid. Han gjorde gældende, at han som følge af tilskadekomsten ikke alene havde været afskåret fra at følge undervisningen på den Tekniske Højskole, men i det meste af sygeperioden også som følge af sygdommens smertefuldhed og sin immobile tilstand havde været ude af stand til på egen hånd at gennemgå det foreliggende læsestof. Han var derfor kommet således bagud med sine studier, at han for at kunne bestå eksamen til beregnet tid ville være *nødsaget til i en del af den*

kommende sommerferie udelukkende at beskæftige sig med læsning af eksamensstof og derfor ville være afskåret fra, som han plejede, at tage erhvervsmæssigt arbejde, hvorved han de senere år i sommerferien havde tjent ca. 600 kr. om ugen.

Skadelidte fik medhold i sit krav.

Forsinket uddannelse

U 1964.418 (V): Erstatning til tilskadekommen tømrerlærling fastsat efter differencen mellem tarifmæssig svendeløn og den mindre løn, han faktisk havde tjent fra det tidspunkt, han ville kunne være blevet svend, til det tidspunkt, han blev svend. (Der foretoges en skønsmæssig afkortning for påregnet overarbejde, idet det var usikkert, i hvilket omfang han ville have kunnet få sådant arbejde).

Ass. S. 1964 B. 286 (V): En maskinlærling A kom til skade ved et ulykkestilfælde, hvorved hans lærlingeuddannelse forsinkedes med 6 mdr.

A påstod den for ulykken ansvarlige tilpligtet at udrede en erstatning på 8.060 kr., nemlig forskellen mellem svendeløn i 26 uger, 9.230 kr. og lærlingelønnen i samme periode 1.170 kr. Under hensyn til usikkerheden ved at opgøre A's tab fastsattes erstatningen skønsmæssigt til 4.000 kr.

Nord. Domss. 1965.463 (SvH): Godt $^1/_2$ år før afslutningen af sine studier (filosofie magistereksamen) kom A alvorligt til skade med det resultat, at den afsluttende eksamen aflagdes med 1 års forsinkelse. Der var under sagen enighed om, *at* skadelidte var ude af stand til at studere i et år, *at* eksamens aflæggelse var forsinket tilsvarende, *at* der var gode beskæftigelsesmuligheder for skadelidte som lærer, samt *at* et års lærerløn udgjorde 18.000 kr.

A tilkendt 18.000 kr. i erstatning, idet det fremhævedes, at ulykken skete omkring 6 måneder før det tidspunkt, da A kunne påregne stilling som lærer, såfremt han ikke var kommet til skade.

Når det gælder om at *afgrænse* de tilfælde, i hvilke der tilkendes erstatning for *tabt arbejdsfortjeneste,* og de nedenfor omtalte tilfælde af erstatning for *tab af skoleår,* påkalder justitierådet Conradis votum særlig interesse. Det fremhæves heri, at sagen drejer sig om erstatningsretlig *kausalitet,* nemlig hvorvidt ulykkestilfældet må anses at have forårsaget *tab af arbejdsfortjeneste* for den tilskadekomne i tiden lige efter, at han havde kunne aflægge eksamen, dersom skaden ikke var indtrådt. Forestillingen om, at den studerende på grund af skaden sammenlagt under sit livsløb skulle erhverve indtægt i et kortere tidsrum end ellers, afvises. I henseende til årsagssammenhængen mellem skaden og tabet bør der opstilles relativt strenge krav, og ikke mindst synes det at burde fordres, at afslutningen af studierne, når ulykken indtræffer, skal have været nært forestående. Såfremt årsagssammenhængen mellem skaden og det påståede tab af arbejdsfortjeneste ikke skulle være tilfredsstillende klarlagt, burde den skade-

lidte alene tilkendes erstatning for *forlænget studietid* (kost, logi og særlige studieudgifter) samt et skønsmæssigt fastsat beløb for de ulemper, som afbrydelsen af studiet i øvrigt har medført. – Jfr. FFR 1960.276 (straks nfr.).

Tab af skoleår

Ass. S. 1964 B. 250 (V): En 13-årig pige tilkendt 500 kr. for tab af skoleår foruden invaliditetserstatning samt (vansir) og forstyrrelse og ødelæggelse af stilling og forhold.

Ass. S. 1964 B. 280 (V): Tilkendt 13-årig dreng 800 kr. for forlængelse af skoletiden med et år foruden invaliditetserstatning.

FFR 1960.276 (SvJT 1965.638): En 19-årig elev i sidste gymnasieklasse tilkendt en erstatning på 6.000 kr., idet der ikke blot toges hensyn til merudgifterne på 3.000 kr. ved yderligere 1 års skolegang, men også til de øvrige ulemper, som havde været forbundet med uddannelsens afbrydelse.

TfR 1964.91 (FiH): Ikke tilkendt erstatning for tab af skoleår.

Erstatning for fremtidige udgifter **(s. 210–17).**

Om erstatning til ikke-erhvervsarbejdende kvinder se nedenfor tabel D. Jfr. endvidere Nordisk Domss. 1963.442 (NoH): 44-årig husmoder blev 40–50 % invalid; erstatningen for indtægtstab – lidt og fremtidig – samt fremtidige udgifter til hushjælp blev sat til 40.000 kr.

Plejeudgifter **(s. 216).**

Til barns forældre, se Nord. Domss. 1963.273 (IslH) ovenfor ad s. 122.

Fremtidige udgifter til vedligeholdelse og fornyelse af proteser o. l. **(s. 216–17).**

U 1965.536 (V) (tabel C nr. 43): 20-årig landmand, der blev 60 % invalid, tilkendt en invaliditetserstatning på 55.000 kr. heri indbefattet ekstraudgift til fodtøj.

U 1963.73 (H) (tabel J/N nr. 9): 10-årig dreng blev 40 % invalid. Ved landsretten tilkendt i invaliditetserstatning 20.000 kr. samt for fremtidige udgifter til vedligeholdelse af ortopædisk fodtøj 2.500 kr. (påstand: 3.356 kr.).

U 1963.419 (V) (tabel J/N nr. 2): 10-årig pige, der blev 15 % invalid, tilkendt 7.500 kr. i invaliditetserstatning samt 750 kr. i erstatning for forøgede udgifter til fodtøj og til befordring til undersøgelse i nærliggende by.

Ass. S. 1963 B. 18 (V) (tabel C nr. 42): 34-årig arbejder blev 55 % invalid.

Fuld erstatning for invaliditet efter påstand ansat til 30.000 kr., hvorhos der tilkendtes 1.000 kr. for fremtidige udgifter til håndproteser og lægehjælp.

I uoverensstemmelse med hidtidig praksis er *Ass. S. 1964 B. 280 (V),* der iflg. referatet tilkender en 13-årig dreng, der blev 40 % invalid, 20.000 kr. i invaliditetserstatning med bemærkning, at der ikke heri var indbefattet erstatning for fremtidige udgifter til vedligeholdelse eller udskiftning af høreapparat eller hørebrille, *der måtte afholdes af det offentlige.*

Fremtidigt indtægtstab[4]) **(s. 217–77).**
Ændringer i indtægten **(s. 220–21).**

Ass. S. 1963 B. 127 (Ø) (tabel C nr. 41): En 51-årig konstruktør A, som havde drevet rulleforretning i ca. 2½ år samt dekorationsforretning og maskinbrodericentral i nogle måneder, pådrog sig ved en færdselsulykke i slutningen af januar 1961 et svært kranietraume. A lå på hospitalet i 119 dage, og invaliditetsgraden fastsattes af D. f. U. til 50 pct. A's skattepligtige indkomst havde i 1958 og 1959 andraget henholdsvis ca. 2.000 kr. og ca. 4.000 kr., og nettoindkomsten for 1960 blev af A opgjort til 35.800 kr. uden fradrag for betalte skatter og sædvanlige omkostninger. Endvidere opgjorde A sin nettoindkomst for januar 1961 til ca. 5.500 kr.

Erstatning for invaliditet, svie og smerte samt tabt arbejdsfortjeneste for et år ansat til henholdsvis 40.000 kr., 3.000 kr. og 30.000 kr. Der fandtes ikke grundlag for at yde erstatning for ødelagt erhvervsvirksomhed ud over erstatning for invaliditet og indtægtstab.

Unge mennesker **(s. 221).**

Af de i tabel C nævnte afgørelser er der grund til at fremhæve *U 1965.905 (V):* En 23-årig stud. med. S pådrog sig ved en automobilulykke en hjernelæsion, der medførte en intelligensreduktion, således at han måtte opgive det medicinske studium efter 5 års studier, hvorefter S påbegyndte en læreruddannelse. Ulykken havde medført en invaliditet på 25 %. Erstatning for invaliditet og forstyrrelse af stilling og forhold ansattes til 40.000 kr.

Det hedder i landsrettens dom: »På grundlag af de afgivne lægelige erklæringer findes det godtgjort, at den intelligenssvækkelse, som ulykken har medført for sagsøgeren, har gjort ham uskikket til at fortsætte det medicinske studium, som han indtil ulykkestidspunktet havde passet regelmæssigt i 3 år, og som han efter det oplyste havde ikke ganske ubetydelige muligheder for at gennemføre.«

Jfr. også Nord. Domss. 1963.460 (NoH).

Børn **(s. 222).**

Se tabel J/N.

[4]) Om svensk retspraksis 1957–61 se F. Lejman i SvJT 1965.639–40.

Forholdet til ulykkesforsikringslovens invaliditetsbegreb **(s. 224–28).**

Om *Ass. S. 1962 B. 167 (Ø)* se nedenfor ad s. 457 b.

Den faktiske invaliditet større end den beregnede **(s. 233–34).**

U 1964.242 (H) (tabel C nr. 16): en 59-årig kunstskytte, der forinden ulykken led af en fremskreden deformerende, gigtagtig sygdom, der bl. a. havde sæde i venstre hofteled, måtte som følge af smerter i hoften og ryggen kort tid efter uheldet opgive sin virksomhed. Ulykkesforsikringsrådet havde fastsat forringelsen af erhvervsevnen til 15 %. Højesteret tilkendte skadelidte en invaliditetserstatning på 20.000 kr. under fremhævelse af de vidtgående følger, som invaliditeten må antages at have fået for skadelidte.

Ass. S. 1963 B. 87 (V) (tabel C nr. 7): En 44-årig montør A pådrog sig ved et ulykkestilfælde en svær traumatisk neurose og forbrændinger på ansigt og krop af flydende ammoniak. Invaliditetsgraden fastsattes af D. f. U. til 10 %. Efter ulykkestilfældet havde han forsøgt at genoptage arbejdet, men måtte endnu godt 2 år senere lægeligt betegnes som uarbejdsdygtig. Hans arbejdsindtægter havde i årene inden ulykkestilfældet udgjort henholdsvis 11.219 kr., 10.771 kr. og 8.553 kr.

Efter alt foreliggende, herunder på den ene side karakteren af A's lidelse og på den anden side den bestående usikkerhed med hensyn til udsigterne for en bedring af hans tilstand og den betydning, lidelsen havde haft og eventuelt måtte få som hindring for udøvelsen af hans erhverv som montør, fandtes erstatningen for invaliditet samt forstyrrelse af stilling og forhold under ét at kunne fastsættes til 10.000 kr.

Jfr. endvidere *U 1963.900 (V)* (tabel C nr. 8) og *U 1965.905 (V)* (tabel C nr. 23, jfr. foran ad s. 221).

Skadelidte genoptager sit arbejde med samme indtægt **(s. 234–37).**

Det er vanskeligt at fastslå, hvilken betydning dette forhold har haft for erstatningsfastsættelsen i følgende domme: Ass. S. 1965 B. 166 (Ø) (tabel C nr. 5), U 1964.696 (Ø) (tabel C nr. 9), Ass. S. 1963 B. 325 (Ø) (tabel C nr. 12), Ass. S. 1963 B. 211 (Ø) (tabel C nr. 22), Ass. S. 1964 B. 194 (V) (tabel C nr. 24), Ass. S. 1963 B. 218 (Ø) (tabel C nr. 28), Ass. S. 1964 B. 234 (Ø) (tabel C nr. 32), Ass. S. 1963 B. 18 (V) (tabel C nr. 42) og Ass. S. 1963 B. 341 (Ø) (tabel D nr. 17). Jfr. også U 1964.1 (H) (tabel C nr. 13) og Ass. S. 1964 B. 18 (Ø) (tabel C nr. 18).

Særlig vanskelighed volder erstatningsfastsættelsen, når skadelidte foruden at være selvstændigt erhvervsdrivende tillige er medarbejder i sit eget firma:

Ass. S. 1962 B. 14 (V) (tabel C nr. 47): En 69-årig revisor A, der havde en årlig nettofortjeneste ved sin revisorvirksomhed på 26.000–27.000 kr., og hvis skattepligtige indkomst androg 18.000–19.000 kr., pådrog sig en invaliditet, der

fastsattes til 60 %, for de første 2 år dog 75 %. A overdrog efter ulykken sin forretning til en søn, der forpligtede sig til at svare A og dennes hustru, sålænge begge levede, et årligt beløb på 25 % af forretningens overskud, dog mindst 7.500 kr. og højst 12.500 kr.; til den længstlevende alene 20 % af overskuddet, dog mindst 5.000 kr. og højst 11.000 kr. Herudover tjente A efter ulykken ca. 12.000 kr. årligt ved bistand i sønnens virksomhed.

Fuld erstatning for invaliditet, lyde, ulempe samt forringelse af stilling og forhold ansat til 40.000 kr.

Jfr. også Ass. S. 1963 B. 45 (Ø) (tabel C nr. 36).

I nogle tilfælde har skadelidte opretholdt sin indtægt efter ulykken ved overgang til andet erhverv, se således U 1965.422 (H) (tabel C nr. 20 – 20-årig elektrikerlærling begyndte at læse til elektro-ingeniør), Ass. S. 1963 B. 211 (V) (tabel C nr. 40 – 20-årig tømrersvend påbegyndte virksomhed som kørelærer) og U 1965.536 (V) (tabel C nr. 43 – landmand påbegyndte læreruddannelse).

»Ikke økonomisk« skade **(s. 278–318).**

Svensk ret **(s. 288–90).**

I Nord. Domss. 1965.299 (SvH) var parterne enige om, at skadelidte skulle tilkendes maksimumsbeløbet for svie og smerte samt lyde og fremtidigt mén. Skadevolderen påstod dette beløb fastsat til 35.000 kr., mens skadelidte krævede 50.000 kr., hvilket beløb tilkendtes ham. – Om svensk retspraksis i øvrigt 1957–61 se F. Lejman i SvJT 1965.640–41.

Forstyrrelse af stilling og forhold **(s. 313–18).**

U 1965.198 (Ø): Nedlagt påstand på invaliditetserstatning og godtgørelse for forstyrrelse af stilling og forhold 20.000 kr.; skadelidtes tab ansås dækket gennem ydelser modtaget i henhold til den militære erstatningslov, jfr. ad forordet.

U 1964.190 (Ø): Jfr. om dommen foran ad forordet ved note 7–11.

U 1965.905 (V): Jfr. foran ad s. 221.

Ass. S. 1962 B. 14 (V): Jfr. foran ad s. 234.

Ass. S. 1963 B. 87 (V): Jfr. foran ad s. 233–34.

»Direkte« krav på erstatning? **(s. 341–42).**

Ass. S. 1964 B. 67 (Ø): Blomsterhandler A, der havde drevet forretning i 28 år, dræbtes ved en færdselsulykke. Forretningen måtte derfor afhændes, og personalet samt A's husbestyrerinde afskediges.

Kapitel 5. Tab af forsørger[5]) (s. 341–415).

[5]) Om svensk retspraksis 1957–61 se F. Lejman i SvJT 1965. 641–44.

Boet påstod den for ulykken ansvarlige B tilpligtet at erstatte et beløb svarende til 3 mdr.s løn og feriepenge til personalet samt tre måneders løn og kostpenge til husbestyrerinden.

B frifandtes, da der hverken i færdselslovens erstatningsbestemmelser, i § 15 i ikrafttrædelseslov til strfl. eller i dansk rets almindelige erstatningsregler fandtes at være grundlag for at yde boet erstatning for sådanne udgifter.

Kautionister, der har måttet indfri et lån i anledning af tilskadekomnes død, kan ikke kræve erstatning for det herved lidte tab, jfr. *Nord. Domss. 1964. 496 (FiH).*

Tilsidesættelse af forsørgelsespligt **(s. 350).**

U 1964.434 (V), se nfr. ad s. 364–65 og U 1964.758 (V) nfr. ad s. 359–62.

Erstatning til enkemand **(s. 356–59).**

Se oversigt s. 29.

Erstatning til ægtebørn **(s. 359–62).**

Idet der iøvrigt henvises til tabel **T**, skal følgende domme fremhæves:

U 1964.758 (V): Ca. 5 år efter, at ægtefællerne var blevet skilt, omkom manden, der som vognmand de sidste år forinden ulykken havde opgivet en skattepligtig indkomst på ca. 8.500–16.000 kr.

Det siges bl. a. i landsrettens dom: »Efter oplysningerne om – – – (afdødes) forhold findes der, omend han inden for tiden 1957–62 kun har bidraget til sine børns underhold i ca. 1 år, ikke at kunne bortses fra muligheden af, at han kunne have fået betydning som forsørger for dem i årene indtil deres fyldte 18. år. Det tiltrædes derfor, at der er tillagt børnene erstatning for tab af forsørger; – – –«.

Erstatning til en $5^1/_2$-årig dreng derefter fastsat til 11.000 kr., en 9-årig pige 8.000 kr. og en $10^1/_2$-årig pige 6.000 kr.

Børn født uden for ægteskab **(s. 364–65).**

Ass. S. 1963 B. 316 (Ø) (tabel **T** nr. 1): A, der ved dom blev anset som far til et uden for ægteskab født barn, pådrog sig ved en færdselsulykke så alvorlige kvæstelser, at han afgik ved døden. Han, der var uformuende, havde i årene inden dødsfaldet haft en indtægt på henholdsvis 3.713 kr., 6.225 kr. og 6.442 kr. Normalbidraget til børn var ved sagens behandling 1.104 kr. årligt fra fødslen til det fyldte 18. år og havde tidligere været en smule større i barnets opholdskommune.

Efter indholdet af § 13 i lov om børns retsstilling fandtes A i forhold til barnet at måtte anses som forsørger, jfr. færdselslovens § 65, stk. 4 og ikrafttrædelseslov til strfl.s § 15, og den omstændighed, at barnet først blev født og

Erstatning til enkemænd[6]).

Dom	Alder		Erhverv og indtægt	Bemærkninger	Erstatning	Yderligere bemærkninger
	afd.	enkem.				
U 1964.658 (V)	32	36	Kantinemedhjælperske godt 800 kr. mdl.	Måtte sælge ejendom og anbringe børnene på børnehjem	12.000 (f) (g)	Manden overkonstabel 4 børn (6–11 år)
U 1964.430 (V)	ca. 35		Gårdmandskone	Passede huset og hjulpet ude	6.000 (f)	2 børn (13 og 14 år)
U 1963.672 (Ø)	49		Hjemmearbejde på akkord; 800–1400 kr. årlig.	Passede huset, herunder vask. Søn på 17 år.	2.000 (g)	Manden fængselsbetjent (13.000–17.000 brutto)
Ass. S. 1964B. 66 (Ø)	56		Hjalp manden i hans vognmands- og flytteforretning (telefonpasning, kasseføring). Indtægten ikke gået ned.		Ikke anset som forsørger. 17-årig søn (gymnasiast) tilkendt 1.000 kr. (f)	
NFT 1963.244	66	69	Gårdmandskone	Drevet gården i fællesskab	(f)	
Ass. S. 1965B. 171 (Ø)	69	74	Husmoder på aftægt sammen med manden. Passede huset også for sønnen, der drev parcelliststedet.		3.000 (g) (ikke påstået f)	Manden ude af stand til at klare sig selv

[6] f. betyder forsørgertabserstatning og g. betyder godtgørelse for forstyrrelse af stilling og forhold.

faderskabet fastslået efter A's død, fandtes ikke at kunne gøre nogen forandring heri.

Erstatning for tab af forsørger fastsat til normalbidraget med tillæg af konfirmationsbidrag 200 kr. eller ialt 20.132 kr.

U 1963.1060 (Ø) (tabel T nr. 6): En 26-årig redder A, der havde været ansat i et redningskorps i ca. 1/2 år til en årsløn på 13.000 kr. + fri uniform, og som i de foregående år havde haft en skattepligtig indkomst på henholdsvis 7.674 kr., 4.108 kr. og 7.509 kr., omkom ved en færdselsulykke. A efterlod sig en 18-årig kæreste, med hvem han havde et 11 måneder gammelt barn.

Erstatning for tab af forsørger for barnet fastsattes under hensyn til A's økonomiske forhold i årene forud for dødsfaldet til 10.000 kr.

U 1964.434 (V) (tabel T nr. 11): F, der var dømt som far til et den 24. marts 1956 uden for ægteskab født barn, omkom i juni 1960 ved en færdselsulykke. F havde på grund af sine økonomiske forhold kun i ringe grad opfyldt sin bidragspligt.

Det siges bl. a. i landsrettens dom: »Uanset at F før sin død kun havde udredet en ganske ringe del af de ham påhvilende underholdsbidrag og således praktisk talt ikke bidraget til barnets forsørgelse, findes der navnlig under hensyn til hans unge alder ikke at være grundlag for at fastslå, at han varigt ville være ude af stand til at udrede normalbidraget.

Der findes derhos ikke at kunne gives de indstævnte medhold i, at der ved afgørelsen af, hvorvidt og i hvilket omfang F's død har medført et økonomisk tab for barnet, må tages hensyn til den omstændighed, at barnet fortsat har mulighed for under visse betingelser at få normalbidrag udbetalt af det offentlige, idet disse ydelser i det hele må være af subsidiær karakter.«

Med hensyn til erstatningsfastsættelsen udtaler 2 dommere: »Efter det oplyste om F's økonomiske forhold forud for hans død findes erstatningen passende at kunne fastsættes til 10.000 kr., hvilket beløb vil være at tilkende appellantinden tillige med renter af beløbet som påstået.«

Hertil bemærker én dommer: »Jeg vil stemme for, at erstatningen fastsættes til 15.000 kr. tilligemed renter som påstået. Forsørgertabserstatninger som den omhandlede er på grund af de ringe muligheder for at forudse forløbet, såfremt forsørgeren ikke var afgået ved døden, bl. a. ændringer i normalbidragets størrelse, i forsørgerens evne og vilje til at opfylde sine forpligtelser, i de anvendte inddrivelsesmidlers effektivitet, i almindelighed forbundet med meget væsentlige usikkerhedsmomenter, og de sædvanligt udmålte erstatningsbeløb må ses på baggrund heraf. Under henvisning hertil finder jeg ikke, at F's forhold forud for hans død var af en sådan særlig karakter, at der er fuldt tilstrækkeligt grundlag for at lade forholdene være udslagsgivende ved erstatningsfastsættelsen i nærværende sag. Der er herved henset til hans unge alder og til, at han

har aftjent værnepligt i mere end halvdelen af de knap 3 år, der forløb mellem faderskabssagens afslutning og hans død.«

Erstatning til forældre **(s. 369–75).**
(s. 372 note 121).

Nord. Domss. 1965.280 (FiH): Erstatning for tab af forsørger tilkendt moderen efter en 22-årig studerende (fra den dag, sønnen efter afslutning af sine studier ville have kunnet forsørge hende).

Faktisk samlevende personer **(s. 375).**

U 1963.1060 (Ø): I den foran ad s. 364–65 refererede sag fremsatte tillige afdødes forlovede, der var 18 år, krav på erstatning for tab af forsørger.

Om dette spørgsmål hedder det i landsrettens dom: »Da afdøde – – – som anført i den indankede dom ikke retligt havde forsørgerpligt overfor – – – (kæresten) og heller ikke faktisk havde forsørget hende, findes der ikke med hjemmel i den påberåbte bestemmelse i § 15, stk. 2 i loven om ikrafttræden af borgerlig straffelov eller iøvrigt at kunne tilkendes hende erstatning eller godtgørelse for forstyrrelse eller ødelæggelse af stilling og forhold.«

Betydningen af afdødes indtægtsforhold **(s. 380).**

Afdødes indtægtsforhold fremhævet i bl. a. følgende domme: *U 1965.787 (V)* (tabel O nr. 2): »... må der navnlig tages hensyn til hans påregnelige fremtidige indtægt.« *Ass. S. 1964 B. 129 (Ø)* (tabel O nr. 15) og *U 1964.323 (Ø)* (tabel O nr. 33).

Ødelæggelse og forstyrrelse af stilling og forhold **(s. 405–10).**

Godtgørelse tilkendt i følgende domme: *U 1965.787 (V)* (tabel C nr. 2) og (tabel T nr. 2), *U 1964.658 (V):* se foran ad s. 358–59, *U 1963.672 (Ø):* se foran ad s. 358–59, *Ass. S. 1965 B. 171 (Ø):* se foran ad s. 358–59, *U 1963. 1060 (Ø):* se foran ad s. 375, *Ass. S. 1964 B. 67 (Ø):* se foran ad s. 341–42.

Begravelsesudgifter **(s. 412–15).**

U 1963.672 (Ø): Ikke tilkendt godtgørelse for skifteudgifter.

U 1965.787 (V): Et krav på ca. 4.000 kr. i begravelsesudgifter skønsmæssigt reduceret til godt 2.000 kr. (referatet ufuldkomment).

TfR 1963.578 (SvH): Erstatning tilkendt for udgifter til sørgeklæder.

FFR 1957.264 (svensk hovrättsdom, kort refereret i SvJT 1965.644–45): Erstatning tilkendt afdødes moder, men ikke hans søskende, for udgifter til sørgeklæder og rejse til begravelsen.

Ass. S. 1964 B. 67 (Ø): Underretten afviste et krav på 1300 kr. for gravsteds vedligeholdelse med den begrundelse, at sådanne udgifter fandtes »at overstige, hvad der med rimelighed kan pålægges en skadevolder at erstatte, – – –«.

Nord. Domss. 1965.222 (SvH): Erstatning for udgifter ved fremtidig vedligeholdelse af gravsted ansås ikke at være af en sådan art, at skadevolderen var pligtig at erstatte disse. Heller ikke konkrete omstændigheder kunne føre til dette resultat.

Nord. Domss. 1964.496 (FiH): Tilkendt erstatning for udgifter til gravsten (foruden begravelsesudgifter).

Kapitel 6. Erstatningskravet (s. 416–58).

Udstykning af kravet **(s. 422–25).**

Responsum Ass. S. 1965 A. 4: Udtalt, at en erstatningsberettiget skadelidt må antages at have ret til at udstykke sit krav mod skadevolderen således, at de dele af kravet, der kan opgøres, kan kræves opfyldt, selv om størrelsen af den samlede erstatning endnu ikke kan fastslås, samt at dette må gælde både erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og invaliditetserstatning.

Forældelse **(s. 425–27).**

Ass. S. 1964 B. 250 (V): En 13-årig pige kom til skade den 14. september 1958. Erstatningssag blev anlagt (stævning indleveret til berammelse, rpl. § 279, stk. 1) den 14. september 1963.

Da kravet om erstatning for invaliditet alene var *forbeholdt* i stævningen, men først gjort gældende under domsforhandlingen den 8. juni 1964, påstod skadevolderen frifindelse på grund af forældelse i medfør af lov nr. 274 af 22. december 1908 § 1, stk. 1, nr. 5.

Landsretten dømte skadevolderen, idet det hedder: »Idet bemærkes, at det anførte krav om erstatning for invaliditet i hvert fald under de foreliggende omstændigheder, hvor kravet i stævningen er forbeholdt og derefter gjort gældende ved domsforhandlingens begyndelse, ikke kan anses forældet, . . .«.

Renter **(s. 428–29).**

U 1964.841 (V): Skadelidte påstod renter 5 % årligt fra sagens anlæg. Da skadevolderen havde anerkendt erstatningspligten og tilbudt det tilkendte beløb forud for sagsanlægget, påstod han frifindelse for rentepåstanden.

Der tilkendtes renter fra dommens dato.

U 1965.198 (Ø): Skadelidte krævede renter 5 % årligt fra den dag, da han under fortsættelse af straffesagen mod skadevolderen første gang havde gjort denne bekendt med sit erstatningskrav.

Renter tilkendt fra sagsanlægget.

Efterbetaling **(s. 429–34).**

I dommene U 1963.923 (Ø) og U 1964.596 (Ø) toges forbehold om (yderligere) invaliditetserstatning.

Forligsmæssige afgørelser (s. 431–33):

Ass. S. 1962 A. 141 (V): Dommen er refereret foran ad s. 138–40. *U 1964. 332 (Ø):* Under en automobiltur i Danmark i 1958 kom fru A, der var amerikaner, til skade. Skadevolderens forsikringsselskab F betalte erstatning og indgik endeligt på at at betale et af F ikke fuldt anerkendt beløb mod, at fruens ægtefælle på hendes vegne gav afkald på mulige yderligere krav.

I 1960 forbeholdt fru A sig yderligere krav og rejste senere sag herom.

Skønt det efter Retslægerådets udsagn ikke var helt sikkert, at der var årsagsforbindelse mellem det pågældende færdselsuheld og den senere konstaterede ryglidelse, lagde Østre Landsret for det første til grund, at sådan årsagsforbindelse forelå (jfr. foran ad kapitel II).

Om efterbetalingskravet siges det derefter: »Retten finder, at sagsøgerinden, uanset at hun efter ulykken har søgt lægebehandling bl. a. for den ved denne pådragne rygskade, ikke ved saldokvitteringens afgivelse den 23. december 1958 kunne påregne, at rygskaden var af så alvorlig karakter, at det ville nødvendiggøre adskillige lægeundersøgelser, hospitalsophold og omfattende behandlinger, herunder en operation, med deraf følgende betydelige udgifter. Da ulykken således har medført væsentlig større skadelige følger for sagsøgerinden end påregneligt for hende ved saldokvitteringens afgivelse den 23. december 1958, findes hun nu at være berettiget til erstatning for udgifter til lægeregning, hospitalsophold og transport og ophold i forbindelse hermed. Erstatningen findes skønsmæssigt at burde fastsættes således . . .«.

Der tilkendtes herefter erstatning for nogle af de i fru A's skadesopgørelse krævede udgiftsposter (der dog nedsattes noget).

Om nogle andre udgiftsposter (bandager, korsetter, betaling af sygeplejersker samt kost og logi til disse m. v.) hedder det: »Herudover findes sagsøgerinden ikke at have krav på erstatning, da de øvrige i hendes opgørelse anførte udgifter enten ikke findes tilstrækkeligt dokumenterede som nødvendiggjorte ved den hende ved færdselsulykken forvoldte skade eller ikke ligger ud over, hvad sagsøgerinden måtte påregne ved saldokvitteringens afgivelse, når henses til kvitteringens form og indhold og omstændighederne ved dens tilblivelse.«

Kravets beskyttelse **(s. 434–40).**

Overformynderiet (note 79):

U 1963.73 (H): En 10-årig dreng D kom til skade, og fuld erstatning fastsattes til 25.538 kr. 70 øre. I dette beløb indgik et krav for reparation af ortopædisk fodtøj på 38 kr. 70 øre, mens restbeløbet udgjordes af fremtidige udgifter til

vedligeholdelse af ortopædisk fodtøj, esrtatning for tabt skoleår, svie og smerte, ulempe og vansir samt invaliditet.

Vestre Landsret antog, at der forelå egen skyld fra D's side, og tilkendte ham kun 1/3 erstatning. Det pålagdes herefter skadevolderen at betale 8.512,90 kr. således at et beløb på 8.500 kr. ville være at inddrage under Overformynderiets bestyrelse.

Højesteret, der antog, at D kun skulle bære halvdelen af skaden, holdt imidlertid hele reparationsregningen på 38.70 kr. uden for Overformynderiet, idet skadevolderen *yderligere* tilpligtedes at betale kr. 4.256,45, mens kr. 4.230,65 skulle indbetales til Overformynderiet.

Tidsskrift for Grønlands Retsvæsen 1965.17: 10 år efter ulykken tilkendtes der en grønlandsk dreng på 13 år 25.000 kr. under ét for svie og smerte, lyde og vansir samt invaliditet.

Beløbet indsattes på en sparekassebog, således at renterne med tilladelse af kredsdommeren af værgen kunne hæves til hjælp til drengens forsørgelse. Endvidere skulle kapitalen fra skadelidtes fyldte 21. år med landsdommerens tilladelse kunne anvendes til etableringsomkostninger.

Kreditorforfølgning (s. 434–48):

U 1964.747 (V): Ikke hjemmel i lovgivningen til at undtage et krav på invaliditetserstatning fra eksekution.

Modregning (s. 439):

U 1965.474 (H): B døde ca. 1/2 år efter et trafiksammenstød med A. Ansvaret fordeltes således, at A måtte bære 1/3 og B 2/3 af skaden.

B's enke havde af skifteretten fået midlerne i B's bo udlagt for begravelsesudgifterne.

Enkens krav på B's tabte arbejdsfortjeneste blev af modparten modregnet i erstatningskravet for den skade, der skete på A's person. – Modregningen tilladt.

Kravets overgang **(s. 440–44).**

Ad note 100:

U 1963.1056 (Ø): H havde i 1961 søgt at forgive sin mand M, der som følge heraf var uarbejdsdygtig i længere tid. H tilpligtedes foruden for svie og smerte at erstatte M tabt arbejdsfortjeneste. M og H var blevet separeret.

Kravet på tabt arbejdsfortjeneste kunne ikke på grund af formuefællesskabet reduceres til det halve.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt erstatningskravet skulle indgå i opgørelsen af parternes fællesbo, udtales det i landsrettens dom, at der ikke under sagen ville kunne tages stilling til, hvorvidt dette var tilfældet, idet dette spørgsmål henhørte under skifteretten.

Arvelov § 14, stk. 3, 2. pkt.:
Heller ikke erstatning, der tilfalder ægtefællen i anledning af førstafdødes død, indgår i boet, hvis ægtefællen begærer skifte inden 3 måneder efter, at erstatningskravet og dets størrelse er anerkendt eller endeligt fastslået ved dom.

»Ikke-økonomisk skade«:
U 1964.660 (V): Under en mod T rejst sag for overtrædelse af færdselsloven forbeholdt S sig at rejse erstatningskrav mod T, og retten udskød herefter erstatningskravet til senere påkendelse.

S afgik ved døden inden erstatningssagens foretagelse, hvorunder hans enke E, der hensad i uskiftet bo, nedlagde påstand bl. a. om tilkendelse af erstatning for svie og smerte.

Det hedder herom i landsrettens dom: »Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt kravet om erstatning for svie og smerte kan gøres gældende af indstævnte (E), bemærkes, at den omstændighed, at advokat – – – i retsmødet den 29. aug. 1961 alene har forbeholdt sig at fremsætte erstatningskrav for – – – (afdøde), og at erstatningskravets størrelse ikke er fikseret, ikke findes at udelukke, at kravet kan anses »fremsat i retten«, som foreskrevet i ikrafttrædelseslovens § 15, stk. 3, hvorved bemærkes, at påkendelse af erstatningsspørgsmålet ifølge færdselslovens § 67, stk. 1, kan ske og i denne sag først skulle ske efter afgørelsen af spørgsmålet om straf. Uanset at advokat – – – ikke under retsmødet udtrykkeligt har nævnt, at – – – (S's) krav omfattede erstatning for svie og smerte, findes det, når henses til advokat – – –'s erklæring af 30. maj 1963, – – – (E's) forklaring og advokat – – –'s brev af 30. august 1961, tilstrækkeligt godtgjort, at – – – (S) har ønsket i sit krav at medtage det i sager af denne art sædvanlige krav om sådan erstatning, og betingelserne for at lade kravet falde i arv findes herefter at være til stede.«

Kravets gennemførelse **(s. 444).**
Arvelovens § 62, stk. 4:
Skal arvingen yde erstatning eller godtgørelse i anledning af en af ham forsætligt eller uagtsomt forvoldt skade på person eller gods, kan det ved dom bestemmes, at båndlæggelsen ikke skal være til hinder for, at beløbet udredes af de båndlagte midler.

»Egen skyld« **(s. 445–49).**
Personskade
Lov nr. 170 af 16. maj 1962 om nukleare anlæg (atomanlæg) § 18:

Har skadelidende forsætligt eller uagtsomt medvirket til skaden, kan erstatningen nedsættes eller bortfalde, medmindre han kun har udvist ringe uagtsomhed.

Stk. 2. Erstatningen kan ligeledes nedsættes eller bortfalde, såfremt den skadelidende ulovligt har sat sig i besiddelse af eller befattet sig med det skadevoldende stof.

TfR 1964.91 (FiH): Ikke identifikation af passagerer og fører, selv om passagererne er førerens hustru og mindreårige barn.

Nord. Domss. 1963.273 (IslH): Forældrenes manglende tilsyn med deres fireårige dreng bevirkede ingen indskrænkning i drengens ret til erstatning. Derimod nedsattes af denne grund forældrenes erstatningskrav på skadevolderen for ekstra umage og besvær på grund af drengens sygdom.

Forsørgertab

U 1964.430 (V): Ansvaret for et automobilsammenstød, hvorunder fru G omkom, pålagdes G med $^2/_3$ og den anden part (A) med $^1/_3$.

En for G's og fru G's børn beskikket ad hoc værge påstod A og G dømt til solidarisk at betale erstatning til børnene for tab af forsørger.

Om dette krav siges det i underrettens dom: »Iflg. lov nr. 200 af 18. maj 1960 § 13, stk. 1, jfr. lov nr. 56 af 18. marts 1925, § 2 er ... (G's og fru G's) hidtidige fælles forpligtelse til at forsørge ægteparrets mindreårige børn ved hustruens død i sin helhed overgået til enkemanden. Der ses imidlertid ikke at være hjemmel til at pålægge enkemanden at fyldestgøre den ham således påhvilende forøgede forsørgelsespligt ud over, hvad der følger af lov nr. 200 af 18. maj 1960 § 13, stk. 1, 2. pkt., evt. § 18, stk. 2, sammenholdt med § 13, stk. 2, og idet ... og ... (børnene) herefter i forholdet til deres fader må være dækkede for det ved moderens død lidte tab af forsørger gennem den ham påhvilende forøgelse af forsørgelsespligten, samt med bemærkning, at der ikke haves grundlag for at antage, at ... (G) ikke kan eller vil opfylde denne, vil de ikke over for ham eller hans forsikringsselskab kunne fremsætte yderligere krav om erstatning for tab af forsørger i anledning af moderens død.«

Landsretten, der tiltræder skyldfordelingen, dømmer imidlertid A og G solidarisk for tabet af deres mor som forsørger: »Idet der ikke findes tilstrækkeligt grundlag for at lade børnenes familieretlige stilling over for deres fader påvirke det krav, som de i medfør af færdselslovens § 65, stk. 4 in fine, har på de for ulykken ansvarlige at opnå erstatning for tab af forsørger, og idet der ej heller findes grundlag for at lade den af ... (G) udviste skyld komme børnene til skade med hensyn til deres krav over for ... (A), vil ... (G) og ... (A) in solidum sammen med deres respektive ansvarsforsikringsselskaber være at dømme til at betale erstatninger til børnene, ...«.

Særlige identifikationsspørgsmål **(s. 454–55).**

U 1965.474 (H): Se foran ad s. 439.

Pligt til at underkaste sig operation m. v. **(s. 455–57).**

Det fremgår af *Ass. S. 1962 B. 167 (Ø),* at skadelidte har pligt til at underkaste sig lægeundersøgelse med henblik på fastsættelse af skadens størrelse.

Skadelidende nægtede i den pågældende sag at underkaste sig yderligere undersøgelse med henblik på sagens forelæggelse for ulykkesforsikringsrådet. Det hedder i dommen: »Ved fastsættelsen af dennes (invaliditetserstatningens) størrelse finder retten efter det foreliggende ikke at kunne lægge den af Direktoratet for Ulykkesforsikringen afgivne udtalelse til grund, men fuld erstatning findes på det nu foreliggende grundlag skønsmæssigt at burde fastsættes til 8.000 kr.«

Nord. Domss. 1963.442 (NoH): Skadevolderens påstand om, at erstatningen til en 44-årig husmoder skulle reduceres, fordi hun nægtede at underkaste sig operation, som ville have reduceret skadevirkningerne, blev forkastet. Der henvistes til, at den operation, der var tale om, ikke var lille, men middelstor, og at det var muligt, at den måtte suppleres med en stor operation for at føre til helbredelse. Jfr. om dommen Kristen Andersen i Lov og Rett 1962.301–04.

Tabel C. Invaliditetserstatning MÆND.

(I rækkefølge efter invaliditetsgraden; inden for denne efter alder.)

Dom	Stilling	Alder	Årlig indtægt kr. (skattepl.	Skade	Invaliditet i %	Erstatning i kr.	Bemærkninger
1 Ass.S. 1965B.112 (V)	Arbejdsm.	32	9.000 (brutto)	Hovedgener	5	5.000	Incl. ulempe
2 DFT 1964.348 (Ø)	Arbejdsdreng			Hovedpine, svimmelhed m.v.	8	3.000	
3 Ass.S. 1964B.281 (Ø)	Grosserer	48	22.000	Læsion af højre øje	8	7.000	
4 Ass.S. 1962B.320 (Ø)	Arbejdsm.	45	6.000	Rygkvæstelser	8	6.000 (x)	Bestående slidgigtlidelse, jfr. foran ad kap. II.
5 Ass.S. 1965B.166 (Ø)	Blikkenslagersv.	54	450 ugl.	Kranielæsion	8	6.000	
6 Ass.S. 1962B.298 (V)	Seminarieelev	23	ca. 4.000	Benskade	10	9.000	Udlært som kontorist, som lærer-aspirant mindst 19.000 kr. årligt.
7 Ass.S. 1963B.87 (V)	Montør	44	ca. 10.000	Forbrændinger, traumat. neurose	10	10.000 (x)	Fakt. inv. større end med. inv. Jfr. foran ad s. 233–34. Incl. godtg. f. forstyrr.
8 U 1963.900 (V)	Skovarb.	63		Hovedskade	10	7.000	Fremh. inv.p., jfr. foran ad s. 136–37
9 U 1964.696 (Ø)	Specialarb.	37	ca. 13.000	Øjenskade	12	11.000 (o) (p)	
10 U 1965.164 (V)	Tømrersv.	61	8.000	Hoftebrud	12	7.500	2.500 i arbejdsløshedsunderst.
11 U 1965.198 (Ø)	Maskinarb.	22	Værnepl.	Benskade	15	10.969	Iflg. mil. ulfl. fandtes passende, jfr. foran ad forordet.
12 Ass.S 1963B.325 (Ø)	Teknikumst.	22		Benskade	15	10.000	Forv. indt. ca. 30.000 kr.
13 U 1964.1 (H)	Elektriker	ca. 30	10.000	Hovedskade	15	10.000 (o)	
14 Ass.S. 1962B.158 (V)	Købmand	36	Ca. 15.000	Hjerneryst. og benbrud	15	10.000	Svingende indkomst
15 Ass.S. 1962B.297 (V)	Slagteriarb.	49	Ca. 5.000	Kvæstelse af v. arm	15	12.000	Tvivlsom årsagsforb., jfr. foran ad kap. II og ad s. 233–34.

16 U 1964.242 (H)	Kunstskytte	59	Ca. 15.000	Ryg- og hoftesmerter	15	20.000	Sygdomsanl., p.d.a.s. fremh. vidtg. følger for skl., jfr. foran ad kap. II og ad s. 233–34
17 Ass.S. 1962B.162 (V)	Malersvend	60	12.000	Ledskred i højre skulderled	15	9.000	Till. inv. p.
18 Ass.S. 1964B.18 (Ø)	Arbejdsm.	31	Ca. 6.000	Dobbeltsidet ankelbrud	18	9.000	Ringe indtægtsnedg.
19 Ass.S 1963B.91 (V)	Salgschef	59	Ca. 18.000	Knæskade	18	15.000	
20 U 1965.422 (H)	Elektrikerlærling	20		Benskade m.v.	20	15.000	Senere teknikumst.
21 Ass.S. 1962B.161 (V)	Maskinarb.	20	Netop udl.	Hovedtraume	20	12.000	Søgte udd. som maskintekniker
22 Ass.S. 1963B.211 (Ø)	Maskinlærl.	18	Senere udl.	Lårbensbrud og kranielæsion	25	20.000 (o)	
23 U 1965.905 (V)	Stud. med.	23		Hjernelæsion m. intelligensreduktion.	25	40.000	Incl. forstyrrelse af stilling og forhold. Påbeg. lærerudd. Jfr. foran ad s. 221.
24 Ass.S. 1964B.194 (V)	Mekaniker	38	Ca. 10.000	Benbrud	25	18.000 (o)	
25 Ass.S. 1964B.224 (V)	Arbejdsm.	38		Bækkenbrud og læsion af urinrør	25	20.000	Tilk. inv.p. 664 kr. mdl.
26 Ass.S. 1964B.52 (Ø)	Vikler	45	11.600	Benbrud	25	20.000	
27 U 1964.653 (V)	Vejmand	58	Ca. 8.000	Benskade	25	Ikke højere end de i medfør af ulfl. udbet. 13.771 kr., jfr. foran ad forordet.	
28 Ass.S. 1963B.218 (Ø)	Håndværker	58		Stift fodled	25	15.000 (o)	
29 Ass.S. 1963A.55 (Ø)	Finmek.	22	Værnepl.	Hjernerystelse, forsk. benbrud	30	18.000	Som regressag iflg. mil.ulfl. (der gav 23.000, jfr. foran ad forordet)
30 Ass.S 1963B.62 (Ø)	Fabriksarb.	23	Ca. 10.600 brutto	Svær ansigtslæsion	30	15.000	
31 Ass.S. 1962B.126 (V)	Skibsværftarbejder	27	9–10.000	Hovedlæsion	30	24.000	Indt. delv. understøt. sygdomsanl.

Tabel C (fortsat)

Dom	Stilling	Alder	Årlig indtægt kr. (skattepl.	Skade	Invaliditet i %	Erstatning i kr.	Bemærkninger
32 Ass.S 1964B.234 (Ø)	Elektroingeniør	29	15–20.000	Ansigtslæsioner	30	18.000 (o)	
33 U 1963.62 (H)	Smedemester	39	Ca. 10.000	Hovedlæsion	30	18.000	
34 Ass.S. 1963B.26 (Ø)	Glasværksarbejder	39	6.000	Øjenskade	30	15.000	Iflg. ulfl. tillagt 19.340 kr., jfr. foran ad forordet.
35 Ass.S. 1962B.116 (Ø)	Holl. Planteskoleejer	51	40.000 H. FL. brutto	Venstre ben	30	25.000	Indt. svarer til ca. 75.000 d.kr.
36 Ass.S. 1963B.45 (Ø)	Murermester	63	Ca. 23.000	Ben- og rygbrud	30	20.000	
37 Ass.S. 1962B.324 (Ø)	Grosserer	73	Ca. 55.000	Hovedskade	30	12.000	
38 Ass.S. 1964B.278 (V)	Overpolitibetjent	46		Hjernelæsion, benbrud m.v.	35	30.000	
39 Ass.S. 1964B.37 (V)	Arbejdsm.	56	Ca. 6.000	Hjernelæsion, benbrud m.v.	40	28.000	
40 Ass.S 1963B.211 (V)	Tømrersv.	20	10–11.000	Lårbensbrud m.v.	50	40.000	Skal beg. som kørelærer. Inv.p. 5.000 kr. årligt.
41 Ass.S. 1963B.127 (Ø)	Konstruktør	51	Usikker (stigende)	Svært kranietraume	50	40.000	Se foran ad s. 220–21.
42 Ass.S. 1963B.18 (V)	Arbejder	34	7.900	Tab af 4 fingre på højre hånd	55	30.000 (o)	Bruttoindtægt? Beg. som landpostbud
43 U 1965.536 (V)	Landmand	20	Påregnet 17.000	Amputation af underben	60 de 2 første år 75	55.000	Incl. ekstraudg. til fodtøj. Påbeg. udd. til lærer
44 Ass.S. 1963B.342 (V)	Havnearb.	30	6–7.000	Rygskade	60	45.000 (x)	Till. ulempe, lyde og vansir samt for delv. impotens. Tilk. inv.p. 169 kr. ugl.
45 U 1963.329 (H)	Arbejdsm.	36	10.000	Halsbrud samt benskade	60	48.000	

46 Ass.S. 1962B.211 (V)	Husmand og teglværksarb.	38	10.000	Amputation af 4 fingre på højre hånd	60	Ikke højere end de iflg. ulfl. till. 46.500 (kap), jfr. foran ad forordet	
47 Ass.S. 1962B.14 (V)	Revisor	69	18–19.000	Amputation af højre ben	60 de 2 første år 75	40.000 (x)	Incl. lyde, ulempe samt forstyrr. af st. og forh. Jfr. foran ad s. 234–37.
48 U 1964.602 (SH)	Donkeymand	48	12.400	Kraniebrud m.v.	65	70.000	Bruttoindt.? Lovpl. ulfl. samt inv.p. 700 kr. mdl.
49 Ass.S. 1962B.51 (Ø)	Arbejdsm.	64	Ca. 5.000	Kraniebrud	65	25.000	Oppebar folkepension
50 Ass.S. 1965B.116 (V)	Landbrugs-medhjælper	38	Ca. 5.000	Amputation af v. arm	70 de 2 første år 85	45.000	
51 Ass.S. 1962B.116 (V)	Repræsentant	49	Ca. 8.000	Benkvæstelser	70	45.000	Tilkendt inv.p.
52 Ass.S. 1965B.1 (V)	Kedelpasser	57	Ca. 15.000	Svært kranietraume, svimmel og hovedpine	70	60.000	Bruttoindt.
53 U 1963. 481 (H)	Arbejdsm.	26	5–10.000	Armbrud m.v.	80	55.000	Oppebar rente fra ulfl.
54 Ass. S. 1965B. 171 (Ø)	Tømrersv.	52	16.000	Hovedkvæstelser	80	65.000	Bruttoindtægt? Tilk. inv.p.
55 U 1964. 374 (H)	2. bedstem.	53	10.750	Benlammelser	80	64.047	Underretsdom opgj. efter ulfl.
56 Ass.S. 1962B.292 (V)	Arbejdsm.	33	8.000	Hjernekvæstelser	90	75.000 (x)	Incl. tabt arb.fortj. for ca. 1½ år. Inv.p. ca. 750 kr. mdl.
57 U 1964.190 (Ø)	Tømrersv.	19	16.000 (brutto)	Hovedkvæstelser	100	60.000	Kronisk plejepatient på sygehjem
58 Ass.S. 1965 B.161 (Ø)	Arbejdsm.	26	230 ugl.	Hjernekvæstelser m.v.	100	80.000	Kap. værdi af lovfors. 86.450 kr.
59 Ass.S. 1964 B.243 (Ø)	Arbejdsm.	27	6–14.000	Lammelse af begge ben	100	80.000	
60 Ass.S. 1963 B.253 (Ø)	Klejnsmed	30	Værnepl.	Hjernekvæstelser m.v.	100	Tillagt rente iflg. mil.ulfl. kapital til mindst 160.000 kr. Derfor ikke tilk. inval. erst. Jfr. foran ad forordet	
61 Ass.S. 1965 B.18 (Ø)	Automekanik.	41	300 ugl.	Hjernekvæstelser	100	60.000	Anbragt på plejehjem
62 Ass.S. 1962 B.28 (V)	Arbejdsm.	53	8.000		100	40.000	Ikke-forsørger
63 U 1964.670 (V)	Gårdejer	55	7.000	Hjerneskade	100	45.000	
64 Ass.S. 1963 B.53 (V)	Boelsmand	58	Ca. 5.000	Hovedkvæstelser	100	55.000	
65 Ass.S. 1965 B.26 (V)	Arbejdsm.	61	Ca. 12.000	Bækken- og skulder-brud m.v.	100	60.000	Bruttoindtægt?

Tabel C (fortsat)

Dom	Stilling	Alder	Årlig indtægt kr. (skattepl.	Skade	Invaliditet i %	Erstatning i kr.	Bemærkninger
66 Ass.S. 1962 B.267 (Ø)	Snedkerm.	62	Ca. 5.000	Hovedkvæstelser	100	50.000	Alder og ringe erhvervsevne fremh. Jfr. foran ad kap. 2.
67 Ass.S. 1965 B.107 (Ø)	Arbejdsm.	67	?	Hovedkvæstelser. Intell. redukt.	100	30.000	Anbragt på psyk. plejehjem.

At der ved erstatningbeløbet er angivet et
(x) betyder, at erstatningen omfatter andet end invaliditet, f.eks. svie og smerte, lyde og vansir eller tabt arbejdsfortjeneste.
(o) betyder, at skadelidende havde genoptaget sit arbejde til mindst samme indtægt som før skaden.
(p) betyder, at erstatningen er fastsat efter skadelidtes påstand.

Tabel D. Invaliditetserstatning KVINDER.

(I rækkefølge efter invaliditetsgraden; inden for denne efter alder.)

Dom	Stilling	Alder	Årlig indtægt kr. (skattepl.	Skade	Invaliditet i %	Erstatning i kr.	Bemærkninger
1 Ass.S. 1962 B.126 (V)	Husmoder	40		Lænde- og halebensskade. Psykiske forstyrrelser.	8	1.200	Gift
2 U 1964.411 (V)	Husmoder	58		Hælbensbrud m. muskelsvind.	8	3.000 (x)	Incl. ulempe. Gift
3 Ass.S. 1963 B.150 (V)	Husmoder	40		Hjernerystelse og kraniebrud. Oph. af smags- og lugtesans.	10	5.000 (x)	Incl. ulempe. Gift
4 Ass.S. 1963 B.341 (Ø)	?	38		Alvorlige benkvæstelser.	15	8.000 (x)	Incl. ulempe.
5 Ass.S. 1963 B.341 (V)	Husmandskone	42		Hjernerystelse og kraniebrud. Tab af lugtesans.	15	6.000	Passede i det væsentlige bedriften. Ægtefællen havde andet arbejde.
6 Ass.S. 1962 B.318 (V)		42	Ca. 5.800 (brutto)	Hovedkvæstelser. Tab af smags- og lugtesans.	15	8.000	Gift
7 Ass.S. 1965 B.111 (V)	Arbejde på slagteri	56	15.000 (brutto)		20	16.000 (o)	
8 Ass.S. 1963 B.22 (V)	Husassistent	20	50 kr. ugl. samt kost og og logi	Forbrændinger over ca. ⅓ af legemsoverfladen	25	15.000	Incl. svie og smerte, samt vansir. Tillige 8.016 kr. iflg. ulfl.
9 Ass.S. 1964 B.174 (Ø)	Husmoderafløser	36	Ca. 10.000	Hjernerystelse, benbrud m.v.	25	15.000	Ugift. Begyndt som syerske (ca. 300 kr. ugl. på akkord).
10 Ass.S. 1965 B.18 (Ø)	Klinikdame	20		Fjernelse af øje	30	15.000	Gift. Ude af arbejde
11 U 1965. 242 (H)	Filetskærerske	26	Ca. 4.000	Fjernelse af øje	30	10.000 (x)	Incl. vansir. Gift.
12 Ass.S. 1963 B. 340(V)	Husmoderafløser	54	Ca. 4.000 (brutto)	Brud på overarm og lårben	30	14.000	Ægtefællen invalidepensionist.

Tabel D (fortsat)

Dom	Stilling	Alder	Årlig indtægt kr. (skattepl.	Skade	Invaliditet i %	Erstatning i kr.	Bemærkninger
13 Ass.S. 1965 B. 86 (V)	Fuldmægtig	58	Ca. 24.000 (brutto)	Hjernelæsion. Synet oph. på v. øje	30	30.000 (x)	Incl. ulempe og lyde. Modtog 14.000 kr. årlig i pension.
14 Ass.S. 1965 B. 184 (V)	Kantinemedhjælperske	52	Ca. 4.000	Kvæstelser af h. arm	45	25.000	Halvdagsarbejde.
15 Ass.S. 1962 B. 167 (Ø)	Kontorarb. (halvdags)	52		Alvorlige hovedkvæstelser og lammelse af vigtig nerve i øjet	50	8.000	Gift. Inv.graden p. gr. af særlige omst. ikke lagt til grund, jfr. ofr. s. 41.
16 Ass.S. 1964 B. 37 (V)	Husmoder (?)	56		Kompliceret underbensbrud m.v.	50	20.000	De to første år 65 %. Gift.
17 Ass.S. 1963 B.341 (Ø)	Sparekasseassistent	24	Ca. 1.300 mdl. (brutto)	Benkvæstelser m. amp. over v. knæ.	60	35.000 (o)	De to første år 75 %. Ægtefællen også sparekasseassistent.
18 Ass.S. 1964 B. 279 (V)	Diverse arb. bl.a. rengøring	46	6–900 kr. (brutto)	Åbent lårbensbrud. Svær beskadigelse af bækken og nyrer	100	45.000	Gift.

At der ved erstatningsbeløbet er angivet et
(x) betyder, at erstatningen omfatter andet end invaliditet, f.eks. svie og smerte, lyde og vansir eller tabt arbejdsfortjeneste.
(o) betyder, at skadelidende havde genoptaget sit arbejde til mindst samme indtægt som før skaden.
(p) betyder, at erstatning er fastsat efter skadelidtes påstand.

Tabel J og N. Invaliditetserstatning samt »ikke-økonomisk« skade BØRN.

(I rækkefølge efter invaliditetsgraden; inden for denne efter alder.)

Dom	Køn	Alder	Skadens art	Invaliditet i %	Erstatning i kr.	Bemærkninger
1 DFT 1964.348 (Ø)	d		Konstant hovedpine, svimmelhed og højdeangst	8	3.000	Arbejdsdreng. Senere automobilmalerlærling.
2 U 1963.419 (V)	p	10	Lårbensbrud m.v., amp. af 2. og 3. tå på v. fod	15	7.500	Svie og smerte samt ulempe 1.500 kr.
3 U 1964.841 (V)	p	6	Blind på h. øje	20	8.000	Svie og smerte 500 kr.
4 U 1965.180 (V)	d	11	To yderste led på v. tommelfinger (amp.)	20	14.000	
5 Ass.S. 1962 B. 27 (V)	p	12	Kraniebrud, dobbeltsidigt armbr., tab af hørelse på h. øre og ligevægtssans	25	10.000	
6 Ass.S. 1964 B. 250 (V)	p	13	Kraniebrud m. hjernehindelæsion, 64 dg. på hosp. Skæmmende ar i panden. Mulighed for epileptiske kramper.	25	12.000	Yderligere 500 kr. for tab af skoleår, svie og smerte 1.500 kr. og forstyrrelse af stilling og forhold 1.000 kr.
6 Ass.S. 1962 B. 253 (Ø)	d	9	Fjernelse af h. øje på hospital.	30	9.000	Svie og smerte samt vansir 700 kr.
7 Ass.S. 1964 B. 88 (Ø) (= U 1964.679)	p	10	Fjernelse af v. øje. Ca. 1 md. på hosp.	30	10.000	Incl. vansir. Yderl. svie og smerte 1.000 kr.
8 Ass.S. 1965 B. 10 (V)	d	14	Fjernelse af v. øje	30	12.000 (p)	Incl. ulempe og vansir.
9 Ass.S. 1963 B. 212 (V)	d	8	Alvorligt hovedtraume	40	30.000	Fremh. alder og skadens karakter. Yderl. 3.500 kr. for svie og smerte samt forskudt skolegang.
10 U 1963.73 (H)	d	10	Højre fod delvis revet over. Amp. Ca. ½ års hosp.ophold (adskillige operationer)	40	20.000	Incl. ulempe og vansir. Svie og smerte 2.500 kr.
11 Ass.S. 1964 B.280 (V)	d	13	Brud på højre nøgleben og halebenet	40	20.000	Nedsættelse af høreevnen p. gr. af behandling med streptomycin.

Tabel J og N (fortsat)

Dom	Køn	Alder	Skadens art	Invaliditet i %	Erstatning i kr.	Bemærkninger
12 Tidsskrift for Grønlands Retsvæsen 1965.17	d	3	Tab af de tre midterste fingre på h. hånd	50	25.000	Incl. svie og smerte, lyde og vansir. Underretsdom.
13 U 1965.156 (V)	d	5½	Beskadigelse af muskulatur (endetarms-, sæde- og hofte-). Vansiring af sædeparti. Gangbesvær.	50	40.000	Incl. ulempe, vansir og forstyrrelse af stilling og forhold.
14 Ass.S. 1964 B.33 (V)	d	9	Knusning af v. underben. 2 amp.	50	35.000	Incl. svie og smerte, ulempe, lyde og vansir samt forstyrrelse af stilling og forhold. De to første år 65%.
15 Ass.S. 1965 B.110 (V)	p	3	Hjernekvæstelser m. lammelser og åndelig retardering	100	80.000	
16 Ass.S 1962 B.15 (Ø)	p	11	Hundebid. To ca. 5 × 3 cm ar i panden og et 2½ × 1½ cm ar på overarm			Efter påstand 2.500 kr. heraf 165 kr. for svie og smerte, resten for lyde og vansir. (Incl. anslået 1.200 kr. til plastisk op.).
17 Ass.S. 1964 B.276 (Ø)	p	15	Benbrud. Benet kortere, tykkere og udadkrummet, samt ar.			1.500 kr. for ulempe, lyde og vansir.

(p) betyder, at erstatning er fastsat efter skadelidtes påstand.

Tabel K. »Taksttilfælde«.

(I rækkefølge efter invaliditetsgraden; inden for denne efter alder.)

Dom	Køn	Alder	Stilling	Skadens art	Inv. i %	Behandling	ss (li)	u	ly	v	Inv.erst.
				Øjenskader.							
1 Ass.S. 1964 B.281 (Ø)	M	42	Grosserer	Reduk. af synet på h. øje til 6/12	8						7.000
2 U 1964.696 (Ø)	M	37	Specialarb.	Reduk. af synet på øje til 1/60	12						11.000
3 U 1964.841 (V)	K	6		Mistet syn på h. øje			500				8.000
4 Ass.S. 1962 B. 253 (Ø)	M	9		Fjernelse af h. øje	30	30 dg. på hosp.	700			+[1]	9.000
5 Ass.S. 1964 B. 88 (Ø)	K	10		Fjernelse af h. øje	30	Ca. 1 md. på hosp.	1.000			+[2]	10.000
6 Ass.S. 1965 B. 10 (V)	M	14	Skoleelev	Fjernelse af v. øje	30		+			+	12.000
7 Ass.S. 1965 B. 18 (Ø)	K	20	Ude af arbejde	Fjernelse af v. øje	30						15.000
8 Ass.S. 1963 B. 62 (Ø)	M	23	Fabriksarb.	H. øje blindt. Andre ansigtslæsioner	30	23 dg. på hosp. 7 uger oppegående hjemme. Tilst. stat. efter 8½ md.	1.000	3.000	+ [3]	+[3]	15.000
9 U 1965.242 (H)	K	26	Filetskærerske	Fjernelse af øje	30	21 dg. på hosp.	500			+[2]	10.000
10 Ass.S. 1962 B.126 (V)	M	27	Skibsværftarb.	Svæk. af syn på h. øje samt tab af lugtesans	30						24.000
11 Ass.S. 1964 B.234 (Ø)	M	29	Elektroingeniør	Voldsomme ansigtslæsioner med total gennemskæring af v. øjeæble	30						18.000
12 Ass.S. 1963 B.26 (Ø)	M	39	Glasværksarb.	Fjernelse af øje	30		1.500				15.000
13 Ass.S. 1965 B.86 (V)	K	58	Fuldmægtig	Oph. syn på v. øje m.v.	30			+	+		30.000
14 Ass.S. 1965 B.1 (V)	M	57	Kedelpasser	Væsentlig syns- og hørenedsættelse	70	Andre defekter		5.000		+	60.000

Tabel K (fortsat)

Dom	Køn	Alder	Stilling	Skadens art	Inv. i %	Behandling	ss (li)	u	ly	v	Inv.erst.
15 Ass.S. 1965 B. 25 (V)	M	68	Arbejdsmand	*Se tabel L*	100		10.000	+	+	+	
				Skade på andre sanseorganer m.v.							
16 Ass.S. 1963 B.150 (V)	K	40	Husmoder	Tab af smags- og lugtesans	10	14 dg. på hospital. Syg og uarb.dygtig længere tid derefter	1.200	+[2]			5.000
17 Ass.S. 1962 B.318 (V)	K	42		Tab af smags- og lugtesans	15						8.000
18 Ass.S. 1963 B.341 (V)	K	42	Husmandskone	Tab af lugtesans	15	24 dg. på hosp.	800				6.000
19 Ass.S. 1962 B.27 (V)	K	12		Tab af hørelsen og ligevægtssansen	25						10.000
20 Ass.S. 1963 B.211 (Ø)	M	18	Maskinlærling	Total døvhed på v. øre endv. lårbensbrud m.v.	25	48 dg. på hosp. Genopt. arb. efter godt 4 mdr.					20.000
21 Ass.S. 1962 B.126 (V)	M	27	Skibsværftsarbejder[2]	Tab af lugtesans og svæk. af syn på h. øje	30						24.000
22 Ass.S. 1962 B.324 (Ø)	M	73	Grosserer	Næsten totalt tab af lugtesans. Endv. kvæstelser af hoved og lemmer	30	Ca. 3 mdr. på hosp. Delvis patient i ca. 8 mdr.	2.000	2.000			12.000
23 Ass.S. 1964 B.280 (V)	M	13		Væsentlig hørenedsættelse som følge af behandling af andre kvæstelser	40		For forlæng. af skoletid. 800 kr.				20.000

[1] Sammen med svie og smerte.
[2] Sammen med invaliditet.
[3] Sammen med ulempe.
[4] Uden indsigelse.

Tabel L. »Ikke-økonomisk« skade MÆND.

(I rækkefølge efter invaliditetsgrad og derefter alder. Når invaliditetsgraden ikke er fastsat eller ikke foreligger oplyst, fortsættes rækkefølgen efter det tilkendte beløbs størrelse.)

Dom	Alder	Stilling	Skadens art	Inv. i %	Behandling	ss (li)	u	ly	v
1 Ass.S. 1962 B.335 (Ø)	59	Havnearbejder	Kvæstelser i ansigtet, nakken, højre hæl m.v.	under 5	14 dg. på hosp., 14 dg. sengeliggende hjemme, arb.udygt. i alt i ca. 9 mdr.	1.200			
2 Ass.S. 1965 B.112 (V)	32	Arbejdsm.	Hovedkvæstelser	5	Sengeleje i 14 dg. uarb.dygt. i 4 mdr.	1.000	+[1])		
3 Ass.S. 1962 B.320 (Ø)	45	Arbejdsm.	Rygkvæstelser	8		6.000			
4 U 1965.198 (Ø)	22	Maskinarb.	Benskade	15	83 dg. på hosp. 255 oppeg.	3.000	+	+	+
5 Ass.S. 1962 B.158 (V)	36	Købmand	Hjernerystelse, ansigtssår samt lårbensbrud.	15	Gennem 9 mdr. beh. på hosp. i 134 dg. helt uarb.dygtig i godt 7 mdr. og derefter delvis arb.dygt. i yderl. 1 år	2.000			
6 U 1964.242 (H)	59	Kunstskytte	Ryg- og hofteskade	15		1.500			
7 Ass.S. 1962 B.162 (V)	60	Malersvend	Ribbensbrud og ledskred i højre skulder	15	57 dg. på hosp. tilst. stat. eft. ca. 2 år.	2.000			
8 Ass.S. 1964 B.18 (Ø)	31	Arbejdsm.	Dobbeltsidigt ankelbrud	18	Sengeliggende 82 dg. oppeg. sygemeldt i yderligere 1 år	2.500			
9 Ass.S. 1962 B.161	20	Maskinarbejder	Alv. hovedtraume med høretab, kranie- og hjerneoperation. Flere hosp.-oph. (bl.a. hjernepustn.).	20		2.400			
10 Ass.S. 1964 B. 194 (V)	38	Mekaniker	Skinnebensbrud, brud på venstre springben	25	27 dg. på hosp. fuldt arb.-dygt. ca. 1 år eft. ul.	2.500			
11 Ass.S. 1964 B.224 (V)	38	Arbejdsmand	Svært bækkenbrud og læsion af urinrøret	25	2 mdr. på hosp. 2 mdr. på kuranst.	2.500	5.000	+[2])	

Tabel L (fortsat)

Dom	Alder	Stilling	Skadens art	Inv. i %	Behandling	ss (li)	u	ly	v
12 Ass.S. 1964 B.52 (Ø)	45	Vikler	Knusningsbrud af venstre underben samt muskelsvind og nedsat kraft	25	7 uger på hosp. 8½ mdr. med gipsbandage; eft. yderl. 7 mdr. genopt. arb.	4.000	+	+	+
13 U 1964.653 (V)	58	Vejmand	Benskade	25		2.500			
14 Ass.S. 1963 B.218 (Ø)	58	Håndværker	Stift fodled	25	72 dg. sengel. 5 mdr. oppeg.	2.000			
15 Ass.S. 1963 B.62 (Ø)	23	Fabriksarbejder	Svær knusningslæsion af højre ansigtshalvdel og besk. af højre øje (blindt) indsynkning af højre kind, uregelmæssigt ar på kinden og let skævhed i bidet.	30	23 dg. på hosp. ca. 7 uger oppeg. hjemme, tilst. stat. eft. yderl. ca. 6 mdr.	1.000	3.000[3])		
16 Ass.S. 1963 B.45 (Ø)	63	Murermester	Svært knusningsbr. af højre hæl, brud på ryghvirvel	30	8 dg. på hosp., 3 mdr. sengel. hjemme, lægebeh. i yderl. ca. 3 mdr.	ca. 2.500			
17 Ass.S. 1962 B.324 (Ø)	73	Grosserer	Alv. hovedkvæstelser m. v. tab af lugte- og smagssans	30	Ca. 3 mdr. på hosp. ca. 8 mdr. oppeg.	2.000	2.000		
18 Ass.S. 1964 B.278 (V)	46	Overpolitibetj.	Kraniebrud og hjernelæsion, splintret brud på venstre skinneben m.v.	35	80 dg. på hosp. ca. 5 mdr. med gipsbandage tilst. stat. eft. yderl. 7 mdr.	2.500			
19 U 1965.680 (H)	26	Slagteriarb.	Amput. af v. hånds fjerde og femte finger m.v.	45	9 hosp.oph., 6 operationer	4.000[4])			+
20 Ass.S. 1963 B.211 (V)	20	Tømrersvend	Åbent lårbensbrud, splintringsbrud på underben	50	7 gange (ca. 400 dg.) på hosp., pinagtigt og smertefuldt sygdomsforløb	5.000			
21 Ass.S. 1963 B.127 (V)	51	Konstruktør	Svært kranietraume	50	119 dg. på hosp.	3.000			
22 Ass.S. 1963 B.18 (V)	34	Arbejder	Tab af fire fingre på højre hånd	55	2 dg. sengel. oppeg. ca. 17 mdr.	5.000			

23 Ass.S. 1963 B.342	30	Havnearb.	Brud på første lændehvirvel m.v.	60		[5])			
24 U 1963.329 (H)	36	Arbejdsm.	Halsbrud og benskade, stivbenet og usikker gang	60	52 dg. på hosp. ca. 7 mdr. på kuranst. og 7 mdr. ambulant beh. 4 operationer	4.000			
25 Ass.S. 1962 B.211 (V)	38	Husmand	Knust fingrene på højre hånd, amput. af anden, tredje og femte finger	60	Hudtransplantationer m.v. ca. 3 mdr. på hosp.	3.000		+	+
26 Ass.S. 1962 B.14 (V)	69	Revisor	Åbent kompl. benbrud, overrivning af hovedblodåre, amput.	60		se note 5a			
27 Ass.S. 1964 B.279 (Ø)	57	Arbejdsm.	Brud på rygsøjlen, ribbensbrud m.v.	65	25 dg. på hosp. dereft. fortsat amb.beh. med massage og sygegymn.	1.000			
28 Ass.S. 1962 B.116 (V)	49	Repræsentant	Benkvæstelser	70	Tilst.stat. efter 2¾ år	6.000	+	+	+
29 Ass.S. 1965 B.1 (V)	57	Kedelpasser	Svært kranietraume, ansigtsskelettet trykket, næsen skæv, væsentlig syns- og hørenedsættelse. Jævnlig svimmel samt hovedpine.	70		5.000			+
30 U 1963.481 (H)	26	Arbejdsm.	Svære armlæsioner, første og fjerde finger fjernet på højre hånd	80	82 dg. på hosp. 5 mdr. ambulant tilst.stat. eft. ca. 14 mdr.	4.500	+	+	+
31 U 1964.374 (H)	53	2. bedstemand	Benlammelser	80	55 dg. på hosp. 8 mdr. på kuranst.	5.668	underretsdom		
32 Ass.S. 1962 B.292 (V)	33	Arbejdsm.	Alv. hjernekvæstelser, knusning af ansigtsknoglerne samt brud på hænder og ben	90	Ca. 7½ mdr. på hosp., tilst.stat. efter 1 år og 7 mdr.	4.000[6]	+		
33 Ass.S. 1963 B.239 (Ø)	19	Tømrersvend	Alv. hovedkvæstelser medførte psykisk reduktion	100	Kronisk plejepatient på sygehjem	4.000			

Tabel L (fortsat)

Dom	Alder	Stilling	Skadens art	Inv. i %	Behandling	ss (li)	u	ly	v
34 Ass.S. 1965 B.161 (Ø)	26	Arbejdsm.	Hjernekvæstelser, forbrændinger, stærkt svækket syn på v. øje	100	Hjerneop., langv. hosp.oph. herunder på statshosp.	2.500			
35 Ass.S. 1964 B.243 (Ø)	27	Arbejdsm.	Lammelse af begge ben	100		4.000			
36 Ass.S. 1963 B.253 (Ø)	30	Kleinsmed	Alv. hovedkvæstelser	100	Hosp. beh. ialt godt 1 år, adsk. operat., herunder fjernelse af hjernevæv	7.000			
37 Ass.S. 1965 B.181 (Ø)	41	Automekaniker	Iturivning af hjernevæv, kraniebrud m.v.	100	82 dg. på hosp., dereft. på plejeafd. i 7 mdr.; anbragt på plejehjem	1.600			
38 Ass.S. 1962 B.296 (Ø)	55	Murersvend	Alv hovedkvæstelser	100	282 dg. på hosp. 205 dg. oppeg.	5.000			
39 Ass.S. 1963 B.53 (V)	58	Boelsmand	Alv. hovedkvæstelser	100		3.000			
40 Ass.S. 1962 B.267 (Ø)	62	Snedkermester	Alv. hovedkvæstelser	100	Tilst.stat.eft. godt 2 år	5.000			
41 Ass.S. 1965 B.107 (Ø)	67	Arbejdsm.	Alv. hovedkvæstelser	100	Trepaneret. Umyndiggjort	3.000			
42 Ass.S. 1965 B.25	68	Arbejdsm.	Kraftige ansigtslæsioner. Konstant tåre- og mundvandsflod. Kun indtage flydende føde og kun i den snævreste familiekreds. Tab af lugtesans og nedsættelse af smagssans og hørelse. Venstre hånd deform og tildels ubrugelig.	100	7 mdr. på hosp. 8 operationer	10.000	+	+	+
43 U 1963.369 (H)	yngre	Typograf	Milten bristet (fjernet) beskad. af nyre samt forsk. arm- og håndkvæstelser		Mindst 10 dg. på hosp., ikke raskmeldt efter ¾ år	1.500			
44 U 1963.262 (Ø)		Gårdejer	Fingerskade, stivkrampe		1 md. på hosp. 5 ugers sengel. hiemme. ca. ½ år oppeg.	1.500			

45 U 1963.923 (Ø)		Portør	Svært kranietraume med hjernekontusion, stort sår i panden og over kinden, ribbens-, skulder- og bækkenbrud.		52 dg. på hosp. ca. 5 mdr. oppeg.	2.000	1.000[7]
46 U 1964.664 (V)	50	Travtræner	Hovedskade			2.000	+
47 Ass.S. 1963 B.230 (V)	56	Dræningsm.	Kranietraume samt arm- og benbrud, betyd. psyk. svækkelse	fmtl. 100	Godt ½ år på hosp., herunder statshosp.	2.000[8]	
48 Ass.S. 1964 B.244 (Ø)		Kontorass.			77 dg. på hosp. 308 dg. oppeg. sygemeldt	2.500	iflg. påstand
49 Ass.S. 1962 B.82 (V)	20	Mekanikerl.	Benbrud		Sengel. i 6 mdr. heraf 77 dg. på hosp., fjernelse af gipsbandage 1 år eft. uheldet	2.500	
50 U 1963.1056 (Ø)		Chauffør	Forgiftet af ægtefælle, lammelser		105 dg. på hosp. ca. ½ år oppegående	2.500	
51 Ass.S. 1963 B.207 (Ø)	45	Grosserer	Læsion af brystk. samt knæbrud med flg. årebetændelse		Godt 2 mdr. på hosp.; behandledes endnu 2½ år efter ulykken	3.000	+
52 Ass.S. 1963 B.316 (V)	48	Tømrerm.	Halsbrud		5 mdr. på hosp. m. operationer. Arb.dygt. efter 9 mdr.	3.000	

[1] Sammen med invaliditetserstatning 5.000 kr.
[2] 5.000 kr. for ulempe og lyde, derunder manglende evne til at holde på vandet, total impotens og søvnløshed.
[3] Lyde, ulempe og vansir 3.000 kr.
[4] For Højesteret uden indsigelse: Svie og smerte 6.000 kr., vansir 5.000 kr.
[5] Tilkendt 45.000 kr. i erstatning for invaliditet, ulempe, lyde og vansir samt delvis impotens.
[5a] 40.000 kr. for invaliditet, lyde og ulempe samt forringelse af stilling og forhold.
[6] Efter påstand.
[7] Påstand: Svie og smerte, lyde og vansir 4.000 kr. Tilkendt: Svie og smerte 2.000 kr., lyde og vansir 1.000 kr. efter at retten havde set skadelidendes ar.
[8] I underretsdommen bemærkes det, at det ikke af det oplyste fremgik, hvor mange af hospitalsdagene der var sengedage.

Tabel M. »Ikke-økonomisk« skade KVINDER.

(I rækkefølge efter invaliditetsgrad og derefter alder. Når invaliditetsgrad ikke er fastsat eller ikke foreligger oplyst, fortsættes rækkefølgen efter det tilkendte beløbs størrelse).

Dom	Alder	Stilling	Skadens art	Inv. i %	Behandling	ss (li)	u	ly	v
1 Ass.S. 1962 B.126 (V)	40	Husmoder	Lænde- og halebensskade. Psykiske forstyrrelser	8	Sengeligg. ca. 1 ½ md., derefter dels sengeligg. dels oppegående.	900			
2 U 1964.411 (V)	58	Husmoder	Hælbensbrud m. muskelsvind	8	Længere hosp.oph.	1.000	+[1]		
3 Ass.S. 1963 B.150 (V)	40	Husmoder	Hjernerystelse og kraniebrud, tab af smags- og lugtesans	10	14 dg. på hosp. Syg og uarb. dygt. længere tid derefter	1.200	+[1]		
4 Ass.S. 1963 B.341 (Ø)	38		Alvorlige benkvæstelser	15			+[1]		
5 Ass.S. 1963 B.341 (V)	42	Husmandskone	Hjernerystelse og kraniebrud. Tab af lugtesans. Træt og svimmel	15	24 dg. på hosp.	800			
6 Ass.S. 1963 B.22 (V)	20	Husass.	Svære forbrændinger	25	Ca. 3 mdr. på hosp. Ca. 3 mdr. oppeg. hjemme	Påstået: Svie og smerte og vansir samt i yderligere invaliditetserstatning ialt 24.000 kr. Tilkendt 15.000 kr.			
7 Ass.S. 1964 B.174 (Ø)	36	Husmoderløser	Hjernerystelse, benbrud m.v.	25	104 dg. på hosp., sygemeldt oppeg. yderligere 259 dage.	4.000	+	+	+
8 U 1965.242 (H)	26	Filetskærerske	Fjernelse af øje	30	21 dg. på hosp.	500			+[1]
9 Ass.S. 1963 B.340 (V)	54	Husmoderafløser	Brud på overarm og lårben	30	Ca. 5 mdr. på hosp. Tilst. stat. efter ca. 1 ½ år	2.000			
10 Ass.S. 1965 B.86 (V)	58	Fuldmægtig	Kraniebrud m.v. Oph. af synet på v. øje	30			+[1]	+[1]	
11 Ass.S. 1964 B.37 (V)	56	Husmoder	Hjernerystelse, komplicerede underbensbrud m.v.	50	Sengeligg. 199 dg. Tilst.stat. efter 3¾ år	6.000	+		

12 Ass.S. 1964 B.208 (Ø)	19	Ca. 3 cm ar oven på h. håndled samt et større og 2–3 mindre ar på h. kind (misfarvn.)		1.000
13 Ass.S. 1962 B.116 (Ø)			Sengeligg. 21 dg. Oppeg. uarb. dygt. 245 dg.	2.000
14 Ass.S. 1964 B.279 (Ø)	22	Brud på v. håndled og lårbensskaft	Hosp. (m. operation) i knap 5 mdr.	2.778 efter påstand

i) betyder sammen med invaliditetserstatning.

Tabel O. Forsørgertabserstatning til ENKE.

(I rækkefølge efter afdødes alder. Er alderen uoplyst, fortsættes rækkefølgen efter det tilkendte beløbs størrelse.)

Dom	Alder		Erhverv og indtægt	Bemærkninger	Erstatning	Yderligere bemærkninger
	Afd.	Enke				
1 Ass.S. 1963B.101 (V)	26	24	Maskinarb. Ca. 13.000 brutto	Yderl. hustruindk. 5–9.000 kr. Livsfors. 12.000	45.000	2 børn på 1 og 4 år
2 U 1965.787 (V)	28	23	Elektrotekn. ing.	Fremh. afd.s forv. indt., p. d.a.s. enkens alder, fortsatte arb. og ægteskabets kortvarighed	45.000	Incl. forstyrr. af stilling og forh. Nyfødt barn
3 Ass.S. 1963B.18 (V)	29	24	Maskinarbejder 12–14.000 kr. (halvdelen hustruindtægt)	Enken tjente efter dødsfaldet ca. 15.000 årl.	34.000	Barn på 3½ år
4 Ass.S. 1962B.288 (V)	32	24	Lagerarbejder. Ca. 20.000 brutto (enken – kontorass. knap halvdelen)	Gift ca. 1 år. Livsfors. 15.000 kr. ul. fors. 7.500 kr.	18.000	Enken tog realeksamen efter ulykken. Søgte udd. til bibliotekar. Se foran ad s. 181–82
5 Ass.S. 1962B.15 (V)	34	25	Gårdejer. Ca. 9.000 kr.	Boets formue: 34.000 kr.	40.000	Enken uuddannet; hjulpet ved gårdens drift.
6 U 1964.859 (V)	36	34	Tømrer. Ca. 14.500 (brutto)		45.530	2 børn på 8 og 1 på 11½ år
7 Ass.S. 1964B.193 (V)	37	35	Førstelærer. Ca. 12.000 kr.	Pension til enken og børnene. Livsforsikring 25.000	45.000	2 børn på 5 mdr. og 4 år. Enken parthaver i et bageri efter ulykken
8 Ass.S. 1962B.34 (Ø)	39	36	Tømrersvend. Ugeløn 210 kr.	Enken havde ikke haft arbejde	41.000	3 børn på 3, 8 og 10 år.
8a U 1966.176 (V)	41	34	Forpagter 18–25.000 kr.		70.000	
9 Ass.S. 1964B.299 (V)	41	41	Arbejdsmand. Ca. 10.000 kr.	Enken og børnene rente fra lovpl. ul. fors.	40.000	2 børn på 7 mdr. og 10 år.
10 Ass.S. 1965B.98 (V)	43	32	Arbejdsmand. Ca. 7.000 kr.	Enken uarbejdsdygtig	40.000	4 børn på 3–13 år.
11 Ass.S. 1962B.312 (Ø)	43	44	Fængselsoverbetjent. Ca. 14.000		46.000	3 børn på 12, 14½ og 16 år
12 Ass.S. 1962B.339 (Ø)	43	38	Trykkerifaktor. Godt 17.000 (egen bruttoindt. sidste år 20.335 kr.)	Hustruindkomst 4–5.000 kr.	50.000	2 børn på 7 og 14 år. Hustruen overg. til fuld beskæftigelse. (Ca. 1.000 kr. pr. md.)

13	Ass.S. 1965B.110 (V)	?	41	Landmand. Ustadig indt.		40.000 (p)	Gift i 2 år. 2 børn på 2 og 10 år. Enken drev ejend. videre.
14	U 1963.629 (V)	44	44	Rejsemontør. Godt 12.000	Hustruindkomst 650 kr.	45.000	2 børn på 13 og 17 år. Enken taget stilling til 8–900 kr. pr. md.
15	Ass.S. 1964B.129 (Ø)	44	48	Gravemester. Ca. 24.000	Hustruindt. 1.900 kr.	45.000	Fremh. ægteskabets varighed (3 år), begges alder og øk. forh.
16	Ass.S. 1964B.172 (Ø)	44	42	Litograf. Ca. 15.000	Ulykkesfors. 10.000 (ikke grundl. for nedsætt. af erstatningen).	45.000 (p)	Se foran ad s. 181–82
17	Ass.S. 1963B.101 (Ø)	45	49	Falckredder	Enken modtog 140 kr. pr. md. fra Falckfonden	50.000	Enken reng.arb. efter ulykken (100 kr. pr. uge)
18	U 1964.161 (V)	46	46	Husmand samt fabriksarbejder, på ulykkestidspunktet ca. 5.000	Indt. stærkt stigende i ulykkesåret	42.000	2 børn på 4 og 7 år
19	Ass.S. 1964B.42 (V)	48	jævnald.	Slagteriforvalter. Ca. 18.000	Enkepension 148 kr. pr. md. Enken genopt. arb. (800–1.000 pr. md.)	37.000 (p)	Barn på 15 år
20	U 1965.774 (V)	50	45	Fiskemester. 15.000	Fremh. begges alder og afdødes indtægtsforhold.	60.000	2 børn på 5 og 9 år
21	Ass.S. 1965B.92 (Ø)	50	43	Maskinarbejder. 17–25.000 (brutto)	Hustruindtægt 2.500–11.000	40.000	Skattepl. indt. 12.300–19.500
22	Ass.S. 1962B.212 (V)	51	45	Gårdejer. Ca. 7.000. Formue ca. 23.000		36.000	
23	Ass.S. 1963B.316 (V)	54	50	Gårdbestyrer. 11.200 brutto samt naturalieydelser	Livs- og ulykkesfors. 16.000 kr. Enken tjente efter mandens død ca. 200 ugl. om sommeren (mindre om vinteren)	35.000 (p)	Datter i 2. gymnasieklasse
24	Ass.S. 1965B.59 (Ø)	54	?	Laborant. Ca. 11.000	Enken svagelig og oppebar revalideringspension	40.000	

Tabel O (fortsat)

Dom	Alder		Erhverv og indtægt	Bemærkninger	Erstatning	Yderligere bemærkninger
	Afd.	Enke				
25 Ass.S. 1963B.149 (Ø)	59	55	Købmand. 4–7.000 kr. (brutto)	Yderl. hustruindkomst ca. 4.000	30.000	
26 DFT 1965.420 (Ø)	62	?	Ekspedient		40.000	
27 U 1965.817 (Ø)	62		Arbejdsmand. 10.295,50		41.182 (p)	Erstatning udregnet som 4 × årsindtægten
28 Ass.S. 1962B.106 (Ø)	63	32	Honorarlønnet balletregissør. Ca. 27.000 (brutto)	Enken ekspeditrice efter ulykken ca. 1.200 kr. mdl.	25.000	Barn på 11 år
29 Ass.S. 1964B.279 (V)	63	60	Politiassistent. Ca. 22.000	Pension 11.568 årl.	35.000	
30 U 1965.328 (V)	63	47	Pianostemmer. Ca. 10.000 kr.	Gift i 25 år. Formue 17.000 kr.	40.000	Efter revalidering tjente enken ca. 230 kr. ugl. Jfr. foran ad s. 185–87
31 Ass.S. 1963B.271 (Ø)	65	61	Gartner. 10–17.000 kr.	Ca. 2.000 i hustruindtægt	35.000 (p)	
32 Ass.S. 1965B.15 (V)	65	63	Boelsmand	6–7.000 kr.	15.000	Incl. forstyrr. af still. og forhold. 15-årig datter.
33 U 1964.323 (Ø)	67	62	Arbejdsmand. Ca. 13.000	Hensyn taget til afdødes indtægtsforhold, begges alder og den enken tillagte enkepension	20.000	Gift i 40 år
34 Ass.S. 1964B.193 (Ø)	67	59	Boelsmand. Ca. 7.000 kr. Formue 37.000	Enken drev gården videre. Ulykkesfors. 4.500 kr. Enkepension 398 kr. mdl.	15.000	16-årig datter. Se foran ad s. 174–75
35 Ass.S. 1963B.150 (V)	67	57	Murersvend. Ca. 17.000 kr. Formue ca. 62.000	Enkepension 363 kr. mdl.	35.000	3 børn på 12, 16 og 17 år
36 U 1963.882 (Ø)	72	64	Viktualiehandler (fuldt arb. dygtig). Ca. 30.000 kr.	Særdeles gode øk. kår. Arvede ikke afdøde, men tillagt ca. 10.000 kr. i årl. ydelse (delvis pristalsreguleret).	20.000	Ulykkesfors. 5.000 kr.
37 U 1965.212 (Ø)	?	?	Redaktør af distriktsblad	(Landsrettens afgørelse?)	60.000	Barn på 6½ år

(p) betyder ifølge påstand.

Tabel T. Forsørgertabserstatning til BØRN.

(Rækkefølge efter børnenes alder.)

Dom	Barnets alder[1]	Forsørgerens erhverv (indtægt)	Domstidsp.	Normalbidraget udf. Kbh.[2]	Erstatning kr.	Bemærkninger
			Faderens død.			
Ass.S. 1963B.316	ufødt	Ca. 6.000 kr. (brutto) uformuende	27/11-63	[3]	20.132[4]	Fadersk. (udf. ægt.) fastsl. eft. ulykken; jfr. foran ad s. 364-65
U 1965.787 (V)	nyfødt	Elektroing.	29/6-65	1.476	26.000	Incl. forst. af still. og forhold.
Ass.S. 1964B.193 (V)	5 mdr.	Førstelærer	30/6-64	1.320	18.000	
Ass.S. 1964B.299 (V)	7 mdr.	Arbejdsm.	3/12-64	1.320	17.000	
Ass.S. 1963B.101 (V)	knapt 1 år	Maskinarb.	18/3-63	1.068	17.000	
U 1963.1060 (Ø)	1 år	Redder. Ca. 6.000	30/9-63	1.224	10.000	Anerk. fadersk. (udf. ægt.). Fremh. faderens øk. forh. de foreg. år; jfr. foran ad s. 364–65
Ass.S. 1965B.110 (V)	2 år	Landmand m.v.	12/4-65	1.476	20.000 (p)	
Ass. S. 1962B.34 (Ø)	3 år	Tømrersvend	23/2-62	900	14.000	
Ass.S. 1963B.18 (V)	3½ år	Maskinarb.	12/1-63	1.068	12.000 (p)	
Ass.S. 1965B.98 (V)	3½ år	Arbejdsm. Ca. 7.000	15/3-65	1.320	15.000	
U 1964.434 (V)	4 år	Værnepl.	16/3-64	1.248	10.000	Domf. som fader (udf. ægt.). Havde kun i ringe grad opf. sin bidragspligt jfr. foran ad s. 364–65
Ass.S. 1963B.101 (V)	4 år	Maskinarb.	18/3-63	1.068	14.000	
Ass.S. 1964B.193 (V)	4 år	Førstelærer	30/6-64	1.320	15.000	
U 1964.161 (V)	4½ år	Husmand m.v.	29/10-63	1.248	15.000	
U 1965.774 (V)	5 år	Fiskemester	3/6-65	1.476	20.000	

Tabel T (fortsat)

Dom	Barnets alder[1]	Forsørgerens erhverv (indtægt)	Domstidsp.	Normalbidraget udf. Kbh.[2]	Erstatning kr.	Bemærkninger
U 1964.758 (V)	5½ år	Vognmand	16/7-64	1.320	11.000	Pæn indt. men ringe forsørg. af børnene (skilsmisse) hvilket fremhævet i dommen.
U 1965.212 (Ø)	6½ år	Redaktør	23/11-64	1.320	12.000	
Ass.S. 1962B.339 (Ø)	7 år	Trykkerifaktor	22/12-62	1.068	10.500	
U 1964.161 (V)	7½ år	Husmand m.v.	29/10-63	1.248	12.000	
Ass.S. 1962B.34 (Ø)	8 år	Tømrersvend	23/2-62	900	11.000	
U 1964.859 (V)	8 år	Tømrer	21/9-64	1.320	11.000	Tvillinger
U 1964.758 (V)	9 år	Vognmand	16/7-64	1.320	8.000	Se om dommen ovf. 5½ år
U 1965.774 (V)	9 år	Fiskemester	3/6-65	1.476	15.000	
Ass.S. 1965B.98 (V)	9½ år	Arbejdsm. Ca. 7.000	15/3-65	1.320	10.000	
Ass.S. 1965B.110 (V)	10 år knap	Landmand m.v.	12/4-65	1.476	9.000	
Ass.S. 1962B.34 (Ø)	10 år	Tømrersvend	23/2-62	900	9.000	
Ass.S. 1964B.299 (V)	10 år	Arbejdsm.	3/12-64	1.320	9.000	
U 1964.758 (V)	10½ år	Vognmand	16/7-64	1.320	6.000	Se om dommen ovf. 5½ år
Ass.S. 1962B.106 (Ø)	11 år	Balletregissør	4/5-62	1.056	10.000	
U 1964.859 (V)	11 år	Tømrer	21/9-64	1.320	7.000	
Ass.S. 1962B.312	12 år	Fængselsoverbetjent	30/11-62	1.068	6.600	
U 1963.629 (V)	13 år	Rejsemontør	12/2-63	1.224	5.500	
Ass.S. 1965B.98 (V)	13½ år	Arbejdsm. Ca. 7.000	15/3-65	1.320	6.000	
Ass.S. 1962B.339 (Ø)	14½ år	Trykkerifaktor	22/12-62	1.068	4.000	
Ass.S. 1962B.312 (Ø)	14½ år	Fængselsoverbetjent	30/11-62	1.068	4.200	

Ass.S. 1965B.15 (V)	15 år	Boelsmand. Ca. 7.000	13/1-65	1.320	3.500	Gik i 2. real
Ass.S. 1964B.42 (V)	15 år	Slagteriforvalter	28/2-64	1.248	3.000	Frisørelev
Ass.S. 1962B.312 (Ø)	16 år	Fængselsover-betjent	30/11-62	1.068	2.400	
Ass.S. 1963B.316 (V)	16 år	Gårdbestyrer ca. 9.000 + naturalier	26/11-63	1.248	3.000	Gik i 2.G.
Ass.S. 1964B.193 (Ø)	16½ år	Boelsmand	29/6-64	1.320	1.200	Plads i huset 1 år, derefter på sem.
Ass.S. 1963B.150 (V)	16 år	Murersvend ca. 17.000	15/6-63	1.224	2.000 (p)	Søn i typograflærc
Ass.S. 1963B.150 (V)	17 år	Murersvend ca. 17.000	15/6-63	1.224	1.000 (p)	Datter ekspeditrice
U 1963.629 (V)	17 år	Rejsemontør godt 12.000	12/2-63	1.224	1.500	
Ass.S. 1962B.212 (V)	17 år	Gårdejer	13/7-62			Ingen erstatning, da han i flere år havde forsørget sig selv

Moderens død.

U 1964.658 (V)	6½ år	Medhjælperske godt 800 kr. mdl.	29/4-64	876	3.500[5]	Bem. at faderen var hovedforsørger.
»	8¾ år	»	»	»	»	»
»	9¾ år	»	»	»	2.750[5]	»
»	10¾ år	»	»	»	2.500[5]	»
U 1964.430 (V)	13 år	Gårdmandskone	10/3-64	828	4.500	
»	14 år	»	»	»	3.000	
Ass.S. 1964B.66	17 år	Husmoder	25/3-64	828	1.000	

Tabel T (fortsat)

Dom	Barnets alder[1]	Forsørgerens erhverv (indtægt)	Domstidsp.	Normalbidraget udf. Kbh.[2]	Erstatning kr.	Bemærkninger
U 1963.672 (Ø)	17½	Husmoder indt. 800–1500 kr. årlig	21/2-63	720	300	

[1] På ulykkens tidspunkt. Alderen er i nogle tilfælde omtrentlig.
[2] På domstidspunktet.
[3] Under sagen regnet med normalbidraget på landet ved sagens behandling (1104 kr.). Havde tidligere været en smule større i barnets opholdskommune.
[4] Fastsat til normalbidraget incl. konfirmationsbidrag på 200 kr.
[5] Incl. forstyrrelse af stilling og forhold.

Tabel U. (Normalbidraget)[1]).

(Bidrag fra moderen i parentes)

Lov (el. bkg.)	Gældende tidsrum	Kbh. og byer	Landet
Bkg. 57:1963	1/4 63–30/9 63	1.224 (816)	1.104 (744)
Lov 246:1963	1/10 63–31/3 64	1.248 (828)	1.128 (744)
Lov 89:1964	1/4 64–31/3 65	1.320 (876)	1.320 (876)
Bkg. 33:1965	fra 1/4 65	1.476 (984)	1.476 (984)

[1] Bemærk: Fra 1/4 1964 ens i hele landet.

NOGLE RETTELSER

Side 35, 1. afsnit sidste linie: »70 ff.« *skal være* 170 ff.

Side 61, ligningen og den følgende linie *rettes således:*

$$E = \frac{I}{100} \times A \times \frac{2}{3} K$$

hvor $\frac{I}{100}$ er den af Direktoratet for Ulykkesforsikringen fastsatte invaliditetsgrad.

Side 122, *tilføjelse* til sidste linie: tager en ydelse fra trediemand, der helt eller delvis modsvarer skaden, har han ...

Side 126, note 31 linie 2 i. f.: 159 *skal være* 1959.

Side 167, efter overskriften II. Trediemand har ingen retlig forpligtelse, sættes note 184.

Side 226, linie 4 forneden: »147« *rettes til* 145.

Side 261, afsnit (b) linie 3: »224« *skal være* 234.

Side 306, linie 12 forneden: »Ordnede – især Højesterets praksis. Fra det tidspunkt i begyndelsen af det« *rettes til:* ordnede retters domme, var udviklingen over i den moderne tid allerede fuld-

Side 359, linie 4–6: Dommen i U 1960.576 (H) tilkender ingen erstatning for tab af forsørger. Flertallet statuerede ansvarsfrihed og har derfor hverken afvist eller anerkendt kravet om erstatning til enkemanden. Et mindretal på 4 dommere ville derimod tilkende enkemanden 10.000 kr. i erstatning for tab af forsørger.

Side 396, note 192, linie 1: »2.000 kr.« *skal være* 20.000 kr.

Side 408, note 240, linie 1: »231« *skal være* 369.

Side 473, domsregistret ad U 1942.984: »349« erstattes af »283«, på hvilken side dommen burde være citeret i noterne 265–67 (angår dog ikke specielt »ikke-økonomisk skade«).

LITTERATUR

2. udgave af bogen er anmeldt af:

Jan Hellner i Sv.J.T. 1963.618.
P. Lødrup i Lov og Rett 1964.382.
P. Bruun Nielsen i Fuldmægtigen 1964.10.
H. Thranow i Juristen 1963.248.
C. Torkil-Hansen i Advokatbladet 1963.164.
J. Trolle i U 1963 B.111.
Assurandøren 1963.329.
DFT 1963.238.

Forhandlingerne på det 23. nordiske juristmøde (1963) s. 203–20 m. bilag VIII.

Indstilling til det sjette nordiske socialforsikringsmøde i København 1964 (ulykkesforsikringsmødet) (Oslo 1963).

A. Vinding Kruse: Nordisk fælleslovgivning om erstatningsberegningen ved personskader, NFT 1966.49–67.

Knut S. Selmer: Forsikringsrett og Trygderett, TfR 1963.17–30.